

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Aki állatot kínozt, az emberre készül?

**- Az állatkínzás bűncselekmény összefüggései más erőszakos cselekményekkel
az ítélkezési gyakorlat alapján**

Szerző:

dr. Kajó Cecília

Agrárminisztérium, szabályozási jogász

Budapest, 2019. szeptember 1.

I. Bevezetés

„Azokért szólalunk fel, kik magukért nem tudnak beszélni. Mert a durvaság lelkiismeretlenség. A midőn mi megvédelmezzük állatainkat, a midőn azokkal való jó bánásmód érdekében buzgólkodunk - egyuttal az emberiség erkölcsi érzületének nemesbitésén munkálkodunk. Ennek tudata lelkesítsen, annak tudata éleszsze buzgalmunkat kitartásra ügyünk mellett - továbbra is!” (dr. Verédy Károly, királyi tanácsos, az Országos Állatvédő Egyesület elnöke az egyesület 1896-os közgyűlésén.)¹

Az állatvédelem sokak számára valami modern, XXI. századi marhaságnak tűnik, amikor az emberek jódoigukban már nem tudják hová fordítani figyelmüket, így az állatokat akarják megmenteni különböző valós vagy képzelt veszedelmekből. Szerencsére ilyen marhaságokkal Magyarországon több mint kétszáz éve foglalkoznak, a kezdeti években többek között orvosok, tudósok, ügyvédek, országgyűlési képviselők munkálkodtak azon, hogy állatvédő szervezet jöhessen létre, állatmenedék épülhessen vagy éppen (akkoriban még ló vontatta) állat-mentőkocsit vásároljanak a polgárok által felajánlott adományokból vagy a népiskolákban tanulóknak sok-sok éven át ingyenes állatvédelmi témákat is tartalmazó gyermeknaptárakat² juttassanak el.

Az első állatkínzás elleni felszólalás Magyarországon 1820-ból való, amikor is a Tudományos Gyűjtemény c. folyóirat májusi számában megjelent egy cikk „Az oktalan állatokon való kegyetlenkedés” címmel.³ Amint a szerző írja: „Millyen kedvetlen és valóban vért háborító dolog az, ha olykor egy külömben oktalan állatnak Istene (az Ember) amaznál oktalanabb barommá változik!”

1843-ban Kubinyi Ágoston, a Nemzeti Múzeum igazgatója 12 arany díjazással járó pályázatot írt ki abból a célból, hogy „irassanak le az oly szenvedélylyé vált állatkínzások módjai édes hazánkban, ezeknek káros volta zoológiai, statusgazdasági s emberségi tekintetből, adassék elő, milyen

¹ Az Állatok Őre 1896/1. 3. old.

² <https://www.antikvarium.hu/konyv/szabolcska-mihaly-budavary-laszlo-gyermek-naptar-az-1914-evre-738057> (2019. 09. 01.)

³ http://real-j.mtak.hu/1951/1/TudomanyosGyujtemeny_1820.pdf (2019. 09. 01.)

módokon s utakon lehetne ezeket legczélszerűbben megakadályozni s e helyett az állatok iránt szelidebb bánásmódot behozni”.

1845-ben Almási Balogh Pál orvos és tudós több lapba írt cikket melyekben egy állatkínzás elleni egyesület létrehozása érdekében szólt az olvasókhöz, hivatkozva angol és bajor példákra ahol már a működő szervezetek képviselik azt az eszmét, mely szerint „az emberi nemesbűlés egyik lépcsőjét az állatokkal való szelid bánásmód képezi”. Az általa kidolgozott alapszabályt több hónap után elfogadta a Helytartótanács, azonban az egyesület létrehozásának nem kedvezett az időközben kitört forradalom és szabadságharc.

1870-ben vetette fel ismét az egyesület létrehozásának gondolatát dr. Zlamal Vilmos, az állatorvosi akadémia igazgatója, létre is hozott egy szervezetet Országos Állatvédőegylet néven, amely azonban a kezdeti lelkesedés elhalásával, a pénzhiány miatt és más okokból nem volt sikeres. Az állatvédelmi törekvések 1875-ben erősödtek meg ismét amikor Andrássy Gyula külügyminiszter Olaszországgal kezdett tárgyalásokba a vándormadarak védelme érdekében, így a téma újra a köztudatba került. A büntetőjogi kodifikáció keretében az 1879. évi XL. tc. 86. § szabályozta - kihágásként - az állatkínzást.

Az állatvédelem újbóli erőre kapása végül egy tudós-polihisztornak, Herman Ottónak köszönhető aki nem törődve a szokásos gúnyral és előítéletekkel az 1881-1883. évi országgyűlési időszakban mint országgyűlési képviselő szólalt fel az állatvédelem érdekében. Tagokat toborozott a képviselőház tagjaiból illetve sajtó útján is felhívást tett közzé, végül az 1883. évi első beszámoló szerint 24 alapító mellett az Országos Állatvédő Egyesületnek 639 (!) tagja volt. Herman Ottó alakuló ülésen tartott előadásának lényege szerint nem a hatóságok ellen hanem velük együtt képviselt állatvédelem a hatékony, a büntetést, a megtorlást a végső eszköznek tekintette, nagy hangsúlyt fektetett az oktatásra az ismeretterjesztésre és komplex rendszerben gondolkodott: „Nekünk el kell vinnünk a szeretet, az irgalom eszméit a család tüzhelyéhez, így be kell vinnünk oda az állatvédelmet is! A gyermek, aki általunk vezéreltetve fölismeri, hogy az állat hasznos, az ember szeretetére és irgalmára is méltó lény, szívében föl fog melegedni, érzelmei nemesbűlni fognak s e

talajból majd kihajt a virágok virága: a tiszta emberszeretet is. Az egyesület 1899-ben gyűjtést indított egy Állatmenedékház létrehozására, mely megépítéséig az alelnök Grimm Gusztáv saját ingatlanát ajánlotta fel e célra. Szintén gyűjtést rendeztek egy állat-mentőkocsi megvásárlásra, mely a tűzoltóság laktanyájában kerülne később elhelyezésre”.⁴ A XXI. századi állatvédelem Magyarországon tehát e nemes kezdeményezésből nőtt ki magát és küzd ma is az állatokért, mi tagadás, időnként méltatlanná válva a nagy ősök emlékére.

Éppen jelen tanulmányon dolgoztam, amikor felfigyeltem egy másik jogi portál cikkíró versenyére, mely leadási határideje alatt (sajnos: ismételten) kiemelkedően kegyetlen állatkínzások történtek az országban⁵. E tanulmány bevezetőjének (megadott karakterlimit adta korlátok közti) összegzőjével indultam a pályázaton⁶. A hivatkozott cikkben írottakat nem kívánom itt megismételni, viszont néhány fontos pontot belőle bővebben, részletes idézettel együtt hozok. Jó szívvel ajánlom a cikket „bemelegítésképpen” mielőtt jelen tanulmány olvasásába kezd valaki.

II. Elmélet

A címben feltett kérdés angolszász jogrendszerbeli megfelelője - az FBI viselkedéskutató részlegének 70-es években kezdett, sorozatgyilkosokkal készített interjúsorozatai és más híres kutatások alapján kidolgozott - „MacDonald-triász”, melynek lényege, hogy az erőszakos cselekményeket elkövetők gyermekkorában nagy százalékban megtalálható a jellemző hármas magatartásforma (állatkínzás, pirománia, elhúzódoó ágybavizelés). Amióta újra kiadták John Douglas könyveit⁷ és a Netflix sorozatot is forgatott belőlük, azóta szinte már unásig ismételjük ezt a fogalmat. De mi a helyzet Magyarországon?

⁴ Máday Izidor: Az Országos Állatvédő Egyesület huszonötévi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon (Budapest, 1907.) <https://mek.oszk.hu/10200/10258/10258.htm> (2019. 09. 01.)

⁵ <https://www.origo.hu/itthon/20190808-szomszedai-szegyenkeznek-az-allatkinzo-asszony-miatt.html> (2019. 09. 01.)
<https://24.hu/belfold/2019/08/06/allatkinzas-bergyilkos-dencshaza/> (2019. 09. 01.)

⁶ <https://arsboni.hu/aki-allatot-kinoz-az-emberre-keszul/> (2019. 09. 01.)

⁷ https://www.libri.hu/szerzok/john_douglas.html (2019. 09. 01.)

A magát egyébként elsősorban újságírónak és nem rendőrnek tituláló Szabó László 13 nyomozó emlékezik c. könyvében Láposy Lőrinc már 1977-ben(!) hivatkozott a veszélyre, amit az állatkínzók jelentenek: „Érdekes módon Kiss Béla nem emberekkel volt szadista, ettől félt. Annál inkább az állatokkal. Az alvilágban el is nevezték a „nagy kísérletezőnek”. Ugyanis macskákkal, kutyákkal „kísérletezett”, lehetőleg úgy, hogy minél nagyobb fájdalmat okozzon az állatoknak. Ha ilyen ember környezetében gyilkosság történik, vagy eltűnik valaki, nem szabad róla levenni a szemünket.”⁸

Ez a kijelentés azért is megelőzi korát, mert a szocializmusban sokáig hirdetett tudományos tétel volt a bűnözés elhalása, és például a Szovjetunióban Andrej Chikatilo, a rosztovi rém sorozatgyilkosságait évtizedeken át azért tudta büntetlenül elkövetni, mert „a Szovjetunióban nincsenek sorozatgyilkosok, a szocialista ember nem ilyen”, a rengeteg gyilkosságot hosszú ideig nem kötötték össze és nem nyomoztak egyetlen elkövető után, sőt a gyilkosságok közül többet megpróbáltak balesetnek vagy öngyilkosságnak beállítani. A 44. gyermek c. film (az azonos című regény alapján) zseniálisan ábrázolja Leo Dimitrov titkosügynök vívódását amint a sorozatgyilkos után nyomoz: „A mi társadalmunkban nincsen bűnözés. Csak kevesen hittek ebben a tételben fenntartások nélkül. Hiszen voltak bűntények, amelyek szégyenfoltként csúfították el az átalakuló, még korántsem tökéletes társadalom életét. Állambiztonsági tisztként Levnek kötelessége volt Lenin műveinek tanulmányozása, ahogy ezt egyébként minden állampolgártól elvárták. Tanulmányaiból tudta, hogy a társadalom vadhajtásai - a bűnügyek - végül ugyanúgy elenyésznek majd, mint a nyomor meg az áruhiány. Igaz, a társadalom fejlődése még nem érte el ezt a szintet, előfordulnak még rablások, részeg, erőszakba torkolló dulakodások - de mindez az urkák, a bűnbandák műve. Az embereknek azonban nem szabad elveszíteniük azt a hitet, hogy egy boldogabb világ felé haladnak, ahol már nem történnek ilyen dolgok. Márpedig ha ezt a mostani esetet gyilkosságként kezelik, az jelentős visszalépés lenne. Parancsnoka és mentora, Janusz Kuzmin őrnagy külön is felhívta Lev figyelmét ennek a hitnek a fontosságára, amikor az 1937-es nagy perekre emlékezve felidézte, Sztálin úgy jellemezte akkor a vádlottakat, hogy azok az emberek elvesztették a hitüket.”⁹

⁸ Szabó László: 13 nyomozó emlékezik, Minerva 1977., 71. oldal

⁹ Tom Rob Smith: A 44. gyermek, Európa 2009., 37. oldal

Egy másik legendás magyar rendőr, Kovács Lajos ezredes is említést tesz az összefüggésről - az idézet alapján már az FBI által használt MacDonald-triászról - Faragó Ottó könyvében: „Kovács Lajos ezredes, a sorozatgyilkosságok hazai szakértője szerint a nyereségvágyból elkövetett gyilkosságok nem tekinthetők klasszikus értelemben sorozatgyilkosságoknak. Kriminálisztikai szempontból más minőségi kategóriát jelentenek azok a sorozatos emberölések, amelyeket nők (esetleg gyermekek) sérelmére, szexuális indíttatásból hajtanak végre. Magyarországon a sorozatgyilkosságok jellegükben ritkán különböznek a más országokban elkövetett hasonló bűncselekményektől - tette hozzá Kovács Lajos. Jellemükben bizonyos előítéleteket lehet felfedezni. Többségük gyermekkorában elszenvedője volt valamilyen brutális cselekménynek, sokakat homoszexuális csábítás vagy erőszak ért. Gyermekkorban ágybavizeléssel küszködtek, jellemzően vonzódtak a gyűjtogatáshoz, és az állatokat szoktak kínozni.”¹⁰

III. A MacDonald-triász gyakorlati jelentősége

2016-tól már az FBI is nyomozni fog az állatkínzást elkövetők után az Egyesült Államokban. - írja a The Baltimore Sun és több más amerikai napilap.¹¹

„2016-tól az FBI is kiemelt szerepet fog vállalni az Egyesült Államok területén történő állatkínzási ügyek felderítésében. Az állatjogi aktivisták reményei szerint ily módon a rendfenntartó és végrehajtó szervek körében is nagyobb figyelmet kap a bűncselekmény, továbbá rávilágít az állatbántalmazási esetek és egyéb erőszakos bűncselekmények közötti lehetséges kapcsolatra. Mindezidáig az állatokkal kapcsolatos bűncselekményeket az FBI mindent átfogó National Incident Based Reporting System (Nemzeti Eseti Alapú Jelentő Rendszer) felé jelentették. Az adatbázis a rendőrségektől gyűjti össze a bűncselekményeket országszerte.”

¹⁰ Faragó Ottó: Sorozatgyilkosok, Sensus kiadó, Budapest, 2003. 264.o.

¹¹<https://kutyabarathelyek.hu/hu/hirek/reszletek/2016-tol-az-fbi-is-nyomozni-fog-allatkinzasi-ugyekben/> (2019. 09. 01.), <https://www.tri-cityherald.com/news/nation-world/national/article56677193.html> (2019. 09. 01.), https://www.huffpost.com/entry/fbi-animal-abuse-tracking_n_568fd1d9e4b0cad15e6468c8?guccounter=1 (2019. 09. 01.)

Lenyűgöző látni, ahogyan többek között civil (állatvédő szervezet) kezdeményezésre a bűnüldöző és igazságszolgáltatási szervek is felismerik az elméleti összefüggések és kutatási eredmények jelentőségét a gyakorlatra nézve:

“Nem állt rendelkezésünkre a megfelelő módszer annak megítélésére, milyen gyakorisággal történnek ezek az esetek. Így nem tudtuk megállapítani azt sem, csökkenő vagy éppen növekvő tendenciát mutattak-e.” - fogalmazott Mary Lou Randor, az Animal Welfare Institute senior tanácsadója, állatkínzási programok és képzések felelőse. Egyedül ezekből az empirikus adatokból nyerhetünk pontos információt az állatkínzásra vonatkozóan. Segítségével hatékonyabban tervezhetjük meg a megelőzési stratégiánkat, és a beavatkozás mikéntjét is.”

“Az állatkínzást elkövető személy úgy érzi, erővel és hatalommal bír az állat felett, az irányítás az ő kezében van - nyilatkozta Adam Lippe, Baltimore megyei ügyész, aki hivatásából fakadóan számos állatkínzási esettel kerül szembe. Ha egy ember képes saját erejét ilyen kegyetlen, gonosz és erkölcstelen módon felhasználni, akkor több, mint valószínű, hogy előbb-utóbb olyan embertársaival szemben is alkalmazni fogja, aki nála gyengébbek. Gyakori célpontok a gyermekek és a sebezhető felnőttek. Az ilyenfajta cselekedet az empátia teljes hiányára utal.”

„Az állatkínzási ügyek és más bűncselekmények közötti összefüggést kutató amerikai szervezet, a National Link Coalition képviselői szerint, ha egy gyermek végignézi azt, ahogy egy másik személy éppen egy állatot bántalmaz vagy egyszerűen elhanyagolja, a tapasztalatai kihatnak személyiségének további alakulására, pszichológiai fejlődésére. Emiatt érzéketlenné válhat a látottakkal szemben és ez meggátolja az empatikus képességének kialakulását.”

2016 januárjától kezdve a rendőrkapitányságoknak kötelező jelleggel jelenteniük kell az állatokkal kapcsolatos bűncselekményeket az FBI nemzeti adatbázisába. Az ún. “társadalom ellen elkövetett bűntett” kategóriában négy osztályba sorolják majd az eseteket:

- elhanyagolás
- szándékos bántalmazás és kínzás
- szervezett bántalmazás pl. kutyaviadal, kakasviadal
- szexuális bántalmazás.

„John Thompson, a National Sheriffs' Association helyettes főigazgatója is fontos szerepet vállalt a törvénymódosítás létrejöttében. Elmondta, hogy néhány évvel ezelőtt az állatkínzási esetek a legtöbb rendfenntartó látókörén kívülre estek. Az ilyen ügyeket továbbították az állatrendőrség felé vagy egyszerűen nem foglalkoztak vele. A nagy nyilvánosságot kapott esetek persze egyre több ember figyelmét hívják fel az ügy fontosságára. Az olyan esetek sem ritkák, ahol az elkövető maga is híres személy. Az Egyesült Államokban ma már egyre több rendőrség tartja fontosnak az állatkínzási ügyek felderítését. Külön forrásokat fordítanak erre, a Baltimore-i Rendőrség például egy négy személyből álló csoportnak adja ki a feladatot.”

„Dr. Martha Smith-Blackmore, massachusetts-i törvényszéki állatorvos reményét fejezte ki arra vonatkozóan, hogy a rendelkezésre álló számok alapján a szakértők pontosabb képet kaphatnak majd az állatkínzók háttéréről és tetteinek mintájáról. Amikor elkezdtem tanulmányozni az állatkínzási eseteket, döböntem vettem tudomásul, hogy ezek az állatok ugyanazokban a működésképtelen családokban élnek és ugyanazokkal a betegségekkel küzdenek, mint a háztartásban élő személyek. Az állatkínzási esetek tanulmányozása mellett tanácsadói feladatokat is ellát, valamint bírósági ügyekben tanúskodik. Bízom benne, hogy az új adatok segítségével fényt deríthetünk arra, kikre jellemző az állatkínzás, milyen háttérrel rendelkeznek és mit fognak elkövetni.”

Igazából a híradáshoz nincs mit bővebben hozzáfűzni. Elmélet és gyakorlat kéz a kézben kell járjon, és engedni kell, hogy a gyakorlati szakemberek, civil szervezetek, állatvédők tapasztalataikat átadva segíthessenek mert együtt könnyebb jobb megoldásokat találni. Az állatkínzásban bizonyos szempontból nem az állat a hangsúlyos, hanem a gyengébb, elesettebb - nem egyenrangú, pláne nem erősebb - fél bántalmazása, terrorizálása vagy megölése. Ez a hatalmi dinamika sok esetben vissza-visszatérő forgatókönyvek szerint alakul, és az állatok mellett más gyengébb, elesettebb, kiszolgáltatott élőlények felé is fordul: öregek, betegek, fogyatékosok, kisgyerekek felé aki nem tudják magukat kellőképpen megvédeni.

Az FBI hangsúlyosabb szerepvállalását az állatkínzások felderítésében tehát az a felismerés hívta életre, amelyet a National Link Coalition ábrája¹² elég plasztikusan ábrázol: elméleti és gyakorlati kutatások igazolják, hogy van közös metszete az állatkínzásnak, a gyermekbántalmazásnak, az idősek elleni és a családon belüli erőszaknak.

IV. Értelmezhető-e Magyarországon a sorozatgyilkos kifejezés? Az állatkínzás és az erőszakos cselekmények összefüggéseinek iránya, átjárhatósága, lehetséges elemei, osztályozása

A MacDonald-triász elméleti és gyakorlati jelentőségének hangsúlyozása után joggal vetődik fel a kérdés, hogy értelmezhető-e egyáltalán itthon a sorozatgyilkos kifejezés? Magyarországon a büntetőjog nem ismeri a sorozatgyilkos kifejezést, azonban az életellenes cselekményeken belül a több ember sérelmére elkövetett emberölés mint törvényi egység nagyjából lefedi a fogalmat: 2016-ban 16 ilyen fogvatartott volt és töltötte tényleges életfogytiglani büntetését, 1 személyt pedig az IMEI-ben kezeltek hasonló cselekmények miatt (öt például a benne lakó démon sarkalta arra, hogy kiirtsa teljes családját).¹³

A külföldi híres és hírhedt sorozatgyilkosokról szinte már unalomig ismételt tétel, hogy karrierjüket sokan állatkínzással alapozták meg, ilyen volt pl. Ted Bundy, John Wayne Gacy alias Pogó bohóc

¹² <http://nationallinkcoalition.org/> (2019. 09. 01.)

¹³ Élni nem engedjük, meghalni nem hagyjuk őket. (Ruzsonyi Péter: Sorozatgyilkosok a rácson innen II. rész) https://epa.oszk.hu/02700/02705/00107/pdf/EPA02705_bortonugyi_szemle_2016_3_041-060.pdf (2019. 09. 01.)

vagy Jeffrey Dahmer, akiről dr. Hannibal Lecter fiktív karakterét többek között mintázták. Kevésbé ismert eseteket és összefüggéseket kerestem és találtam Norman Lucas: Szexgyilkosok c. könyvében.

Ami fontos és később is utalok majd rá Bányai Péter joghallgató zseniális szakdolgozatának elemzése kapcsán, hogy a folyamat és az összefüggés nem ennyire leegyszerűsíthető, egyirányúsítható és nem ennyire fekete-fehér: nem lesz minden állatkínzóból gyilkos, pláne sorozatgyilkos, sokan nem ezzel kezdik hanem ezzel folytatják karrierjüket, vagy két gyilkosság között színesítik életüket e cselekménnyel, sok gyilkos vagy egyéb erőszakos cselekmények elkövetője pedig soha életében nem érintett állatkínzással (hogy azért, mert egyáltalán nem „érdekli” vagy pedig egyszerűen nincs lehetősége ilyet elkövetni, megint egy érdekes mellékszál). A gyengébb bántalmazása mint hatalmi dinamika, a visszatérő forgatókönyvek melyben sosem egyenrangú vagy erősebb fél ellen fordul valaki az, ami miatt hangsúlyosan figyelniünk kell a címben feltett kérdésre (és az arra adható válaszra).

„Kevésbé ismert” gyilkos itthon Michael Dowdall, aki 1958 karácsonyán Londonban csonkította majd ölte meg a prostituált Veronica Murrayt. Norman Lucas a források alapján úgy ír róla, mint „egészen kezelhetetlen gyerekről”. Hat és fél éves korában iskolai konferencia vitatta meg ügyét mint problematikus esetet. Kórlapján bejegyzésként szerepel az eset, amikor zsineggel összekötözött egy macskát és ledobta a lépcsőn. Korai bűnözői karrierjét elsősorban nagyon elleni cselekményekkel kezdte: kétszer állt a fiataalkorúak bírósága előtt - egyszer a vasúttól lopott, másodsor betört egy iskolába és kárt okozott.

David Owen Norman Wright az 1960-as években gyilkolt meg brutálisan több férfit Newportban. Orvosának - mint egyik emlékezetes élményéről - több alkalommal arról mesélt, hogy egy kórházi tartózkodása során az intézményben tartott papagájt megfojtotta, mert attól félt, hogy meg fogja csípni. A megfojtott tetem fejét aztán levágta egy késsel. Tárgyalása során a bíró úgy döntött, hogy a Patrick Kelly elleni gyilkosságot részletező vádiratnak (tekintettel borzalmas tartalmára) az irattárban kell maradnia, és nagyon bölcsen hangsúlyozta annak veszélyeit, ha Wrightot túl korán kiengednék a zárt osztályról.

Gordon Frederick Cummins az 1940-es évek elején gyilkolt meg brutálisan több nőt Londonban. Az elkövetés brutalitására tekintettel komoly hajtóvadászat indult az elkövető ellen: egész Londonban ujjlenyomatot vettek minden erőszakos bűncselekmény elkövetőjétől, hogy megnézzék, egyezik-e a gyilkoséval. Összehasonlították néhány egészen valószínűtlen jelöltével is: kocsmai verekedésekbe keveredett rézegekével, férfiakéval akik megverték a feleségüket, vagy rosszul bántak a kutyájukkal. Még egy nyilvános parkban talált ujjlenyomatokkal is összehasonlították, amikor a brutalitás áldozata egy szegény kismacska volt. (A londoni rendőrség tehát már a negyvenes években a látókörébe vonta egy kéjgyilkosság nyomozása kapcsán az állatkínzókat!).

Peter Kuerten a düsseldorfi vámpír a 30-as évek Németországában követte el borzalmas tetteit. 10 testvérével nagy szegénységben nőttek fel, apja erőszakos természetű volt, terrorizálta családját és vérfertőző kapcsolatot tartott fenn több gyermekével. A család szomszédja volt egy férfi, aki elkóborolt állatokat fogdosott össze, ő tanította meg a gyermek Petert, hogyan maszturbáltassa a kutyákat és a fiú gyakran figyelte őt, hogyan kínozza a szegény teremtményeket. Nem sokkal a tizenkettedik születésnapja után Peter már azzal zaklatta az iskoláslányokat, hogy közösüljenek vele és ekkor szokott rá az állatokkal történő fajtalanzkodásra is. Ez a perverziója később tovább fajult: szurkálni kezdte az állatokat, miközben közösült velük. A szex számára szorosan összekapcsolódott az állatok szenvedésével, különösen ha vér is folyt. Kuerten a büntetőeljárás során elmondta Berg professzornak, hogy egy utcai balesetben megsérült ló látványa orgazmust váltott ki nála, és ugyanezzel a céllal vágta le egy alvó hattyú fejét, majd megitta a véréit. Nemsokára felfedezte, hogy a tűz látványa is hasonló hatással van rá, így gyújtogatni kezdett.

A címben feltett kérdéssel és általában a témával egyre több cikk, tanulmány, könyv foglalkozik, de alig találtam ezekben magyar példákat. A magyar bűnöző, a magyar sorozatgyilkos más lenne mint a külföldi? Nézzünk néhány magyar példát az összefüggéssel kapcsolatban!

2019 tavaszán a gyanú szerint K. Dániel megerőszakolta és megölte 6 éves unokahúgát Szekszárdon, családtagjai szerint korábban a gyanúsított macskák lefejezésével szórakoztatta magát.¹⁴

¹⁴ <http://www.borsonline.hu/aktualis/hateves-kislany-kegyetlen-halala-allatokat-kinzott-a-gyilkossag-elott-k-daniel/171167> (2019. 09. 01.)

Korábbi példákat Faragó Ottó Emberfarkasok - felderítetlen bűnügyek és Sorozatgyilkosok c. könyvében találtam: Koncz Lajost brutális módon, harminchét késszúrással gyilkolták meg 1992-ben Budapesten, kutyáját pedig élve megsütötték a tetthelyen talált mikróban. Gyilkosa azóta is szabadlábon van, nem sikerült kideríteni személyét, feltehetően a színes és szabados szexuális életet élő Koncz egyik homoszexuális szeretője lehetett, aki korábban kutyájával zsarolta az áldozatot majd miután elgondolása nem jött be végleges megoldást keresett mindkettejüknek (erre több tanú is utalt vallomásaiban).

A téma szempontjából érdekes mellékszál a családon belüli bántalmazás, a kapcsolati erőszak kutatásánál, hogy az adatok szerint magas százalékban zsarolnak bántalmazott nőket gyermekük vagy házikedvencük megverésével, meggyilkolásával, amely visszatartja a nőt attól, hogy kilépjen a bántalmazó kapcsolatból.¹⁵ A későbbiekben majd konkrét eseteírásokat olvashatunk családi viták, féltékenységi rohamok közben elkövetett állatbántalmazásokról, állatkínzásokról (ld. kutya kidobása erkélyről mint jellegzetes elkövetési mód amelyhez általában párosul az ittas állapot).

Csepregi Péter 2000-ben két nőt ölt meg egy italkimérésben szintén brutális módon Magyarkeszin. A nyomozók visszaemlékezései szerint nagyon sok embert hallgattak ki az eljárás során, és megdöbbenően magas volt a Magyarkeszin élők között az emberölésért, annak kísérletéért illetve testi sértés elkövetéséért és rablásért elítéltek száma. Csepregi az italkimérés törzsvendége volt, és a „klasszikus hibákat” követte el, ami a kihallgatásához és a letartóztatásához vezetett: visszament kíváncsiskodni a helyszínre, készségesen, magától jelentkezett tanúvallomást tenni, „segíteni akart” a rendőrség munkájában. Családtagjai szerint gyermekkorában kedvenc mulatsága volt a kacsák megfojtása, egyéb madarak, békák, egerek nyakának elvágása miközben vérüket az arcára kente.¹⁶ Mit mondott a korábbi idézet szerint Láposy Lőrinc a hetvenes években? Ha ilyen emberről van tudomásunk a faluban, ő az első kihallgatandó személy...

És hogy hogyan tartja „a” sorozatgyilkos, illetve annak családja az állatokat? Szabó Zoltán, a balástyai rém 1998. és 2002. között több fiatal nőt ölt meg, Faragó Ottó Sorozatgyilkosok c. könyvében megkérdezi a falubelieket Szabóról és ellátogat tanyájára is, ahol a letartóztatott

¹⁵ Faragó Ottó Emberfarkasok - felderítetlen bűnügyek, Pécsi Direkt 2003.

¹⁶ Faragó Ottó Sorozatgyilkosok, Sensus 2003.

elkövető családja (élettársa) él: a tanyán egy sovány kiéhezett kutyát talál, amelyről a falubeliek elmondják, hogy ők szokták ellátni, vizet vinni az állatnak, mert nem gondoskodnak róla.

Érdekesség, hogy a szakmai szemmel „aranybányának” számító miskolci jogi kar oldalán gyakorlatilag minden évben megtalálható egy „Sorozatgyilkosságok, gyilkosságsorozatok” című szakdolgozat (a szerzők minden esetben nők, őket talán jobban érdekli a téma?)¹⁷ idén pedig a témakört érintően Bányai Péter írt szakdolgozatot Az állatkínzás mint a későbbi bünelkövetővé válás egyik indikátora címmel¹⁸ (ezúton is köszönöm, hogy elküldte nekem és megengedte, hogy hivatkozhaszak megállapításaira).

A dolgozat részletes külföldi kutatási eredményeket hoz és elemez (sajnos magyar kutatási eredményeket azok hiányában nem tudott beépíteni a gondolatfonalba), legfőbb erényének azt tartom, hogy rámutat arra: minden állatkínzás eltérő vizsgálatot és választ igényel, és minden ügyben egyedileg meg kell vizsgálni a pszichológiai motivációkat, az egyéni és társadalmi kockázati tényezőket (vö. például a később hivatkozott indokolási panelekkel „tekintettel a bűncselekmény elszaporodottságára” stb.) és a személyes beállítottságot.

Magam is leegyszerűsítem némileg a tanulmány címével és az arra adandó lehetséges válasszal a jelenséget, főleg annak irányát: 1. állatkínzás vagy más erőszakos cselekmények mint előszoba 2. súlyos bűncselekmények, emberölés mint végkifejlet. Erről a meggyőződéses egyirányú útról sokan sokféleképpen írtak már, a szakdolgozat azonban rámutat arra, hogy ahogyan semmi más az életben, ez a gondolkodás sem lehet fekete fehér. Az állatkínzást, az ahhoz vezető utat és az abból kibontakozó további bűnözői karriert osztályoznunk kell, alcsoportokra kell bontanunk, a folyamat oda-vissza átjárható, az állatkínzásban bizonyos szempontból nem az állat hanem a gyengébb, elesettebb, kiszolgáltatottabb élőlény feletti hatalmi dinamika, játszma a lényeges.

Amint a szakdolgozat rámutat a külföldi kutatások eredményének elemzésével, az állatkínzás alapvetően lehet fizikai, pszichológiai, érzelmi vagy szexuális. Motivumai lehetnek az állat

¹⁷ http://midra.uni-miskolc.hu/jadox/portal/browser.psm;jsessionid=CC3BF1542CD9AF4E4741F6C91DF944B3#result_anchor (2019. 09. 01.)

¹⁸ <http://midra.uni-miskolc.hu/document/31481> (2019. 09. 01.)

irányítása, viselkedésének módosítása, az állat elleni megtorlás, faj vagy fajta miatti előítéletek, állat agressziójának növelése, a saját agresszió kiélése, barátok szórakoztatása, más emberen való bosszúállás, ellenségeskedés áttolása emberről állatra (vö. indulatátvitel), állat szenvedésének élvezete. Amint majd az esetleírásoknál látjuk, pontosan ilyen színes az élet is, a felsorolt elméleti kategóriák közül kiemelten az indulatátvitel és a bosszúállás (szomszédon, családtagon) hangsúlyosan jelenik meg a publikált ügyekben. Az indulatátvitelről Susan Forward is szót ejt *Mérgező szülők* c. könyvében¹⁹, a példaként citált élethelyzetben apu letolja a főnöke, aki emiatt idegesen megy haza és kiabál anyuval, anyu megszidja a gyereket aki megveri a kutyát. Ha az állatkínzás fajtáinak négy fő formáját tovább finomítjuk, a rendkívül gyakori „egyszerű” elhanyagolást, a tudatos elhanyagolást (a kettő közötti különbség pszichológiai hátterére majd a későbbiekben Antal Gábor klinikai szakpszichológus előadásanyagában figyeljünk), a szándékos bántalmazást (mely leggyakrabban jelenik meg a médiában), a túlszűfolt állattartást, a szervezett bántalmazást (viadalok) és a bestialitást (zoofília) említhetjük.

„Mivel Magyarországon eddig még nem végeztek hivatalos felmérést²⁰, mely az állatok ellen elkövetett erőszakos cselekményeket vizsgálná, talán legtöbb és leghitelesebb információval az állatmenhelyek dolgozói rendelkeznek. Hozzájuk nem csupán hivatalos bejelentések érkeznek, hanem gyakran ők az elsők, akik tudomást szereznek a megtörtént esetekről és ők azok, akik elsőként próbálnak az állat segítségére sietni. Hatalmas lelkierő és elszántság kell ahhoz, hogy nap mint nap szembesüljenek azzal, hogy mennyi állat szorulna segítségre. Éveken át kitartóan végzik a dolgukat és próbálnak nem kiégni a végeleáthatatlannak tűnő feladat súlya alatt. Magyarországon 3 menhely (a tököli Elek-Ágh Állatmenhely Alapítvány, a Noé Állatotthon Alapítvány és a szentendrei Árvácska) dolgozóinak véleménye alapján összeállították az állatbántalmazások leggyakoribb formáinak listáját (Fiáth, 2004.). Az állatkínzások kapcsán menhelyek gondozásába került állatok jelentős része nem szándékos kegyetlenkedés, hanem elhanyagolás áldozata. Az elégtelen tartás - elhanyagolás leggyakoribb formái a következők:

- állat ottfelejtése a telken étlen-szomjan a nyári vakáció után

¹⁹ Susan Forward *Mérgező szülők*, Háttér Kiadó 2003., 33. oldal

²⁰ 2007-ben írta a szerző, azóta dr. Tilki Katalin aktakutatáson alapuló tanulmánya fogja át a 2012-2017. időszakot 197 eset elemzésével: [ugyeshsegiszemle.hu > letoltesDownloads/2018-01%20\(1\).pdf](http://ugyeshsegiszemle.hu/letoltesDownloads/2018-01%20(1).pdf), a 2012-es évet megelőző időszakról azonban továbbra sincsenek kutatási eredmények.

- növendékkorban az egyre szorosabbá váló nyakörv miatt végül az állat növekedése során súlyos, mély, izomig hatoló bevágást okoz
- kutya rövid láncra kötése, megfelelő menedék nélkül
- elégtelen táplálás, ivóvíz hiánya
- szükséges állatorvosi ellátás, kezelések hiánya
- mozgástér korlátozása (szűk, zárt helyre történő elzárás, az állat bentfelejtése)
- elkóborolt állatot a gazda nem keresi, sorsára hagyja (nagyon gyakori)
- helytelenül nevelt állat problémát okoz a családnak és igyekeznek megszabadulni tőle (kirakás, menhelyen leadják stb.)

Az állatkínzások fennmaradó része szándékos, esetenként halált okozó fizikai bántalmazás, melyek közül a következők fordulnak elő leggyakrabban:

- állat megverése, megrugdosása
- kutyák, macskák felakasztása
- nem kívánt szaporult elpusztítása (agyonverés, zsákban földhözvágás, vízbefojtás)
- megmérgezés (főleg macskák)
- az állat késsel történő bántalmazása, illetve leszúrása
- légpuskalövések (esetenként egy állatot érintő sok lövés).

Menhelyre bekerülő állatoknál sokszor nem ismert a bántalmazó személye, például kóbor állatok esetében. Ilyenkor a bántalmazás tényére az állat viselkedéséből lehet következtetni (Arluke 1994., Arkow 2005.) Más esetekben lakossági bejelentések alapján, vagy hatósági kobzások után kerülnek menhelyre az állatok. Komoly gondot okoz, hogy a menhelyekre beérkező bántalmazási bejelentések nagy száma miatt még ha próbálják is prioritásos esetekként kezelni őket, nem tudnak mindig az állat segítségére sietni, hiszen nincsenek meg a megfelelő erőforrások erre. Fiáth Szilvia és Stribik János (2004.) készítettek egy felmérést a nyilvánosságra került súlyos, szándékos állatkínzásokos esetekről. Ebben a felmérésben látható, hogy viszonylag rövid időintervallumban

számos állatbántalmazás történik országszerte. Valószínűleg a súlyos esetek nagy százaléka soha nem kerül napvilágra.”²¹

V. Az állatkínzás pszichológiája

Egy valamirevaló állatvédelmi írás legalább egy híresebber-idézetet felvonultat, hozok én is néhányat az ismertebbek közül. „Aki kegyetlen az állatokkal, az az emberekkel is kegyetlenül fog viselkedni. Az ember szívének jósága azzal mérhető, ahogyan az állatokkal bánik.” (Kant), „Aki bármely élőlény életét értéktelennek tartja veszélyes, mert az emberi életet is értéktelennek fogja tartani.” (Schweitzer), „Az állatölést a gyilkosságtól csak egyetlen lépés választja el. Az állatgyilkosság pedig embergyilkossághoz vezet.” (Tolsztoj), „Amíg meg nem tapasztaltuk, milyen érzés szeretni egy állatot, lelkünk egy része mélyen alszik.” (Anatole France), „Az állatokkal szembeni könyörület az emberekkel szembeni könyörületet is jelenti”. (Henry Bergh), „A legveszélyesebb dolog ami egy gyereket érhet, hogy megkínozz egy állatot és megússza büntetés nélkül.” (Margaret Mead).

Közhelyek ezek vagy van bennük igazság? Tudunk-e ennél többet is mondani, ha megkérdezzük tőlünk, hogy „miért nem embereket mentesz”? Ha tudományos alapokon nyugvó állatvédelmet akarunk gyakorolni, a legkézenfekvőbb módon szükségünk van jogi ismeretekre, hogy elemezhessük az elkövetett cselekményeket, az értük kapható büntetéseket, az elkövetők motivációit, a jelenség tágabb kriminológiai összefüggéseit, és a jogi ismeretek mellett más perspektívából is vizsgálnunk kell az állatkínzás cselekményét és szükségünk van pszichológiai, biológiai, etológiai, szociológiai ismeretekre, és ezeket az ismereteket össze kell kapcsolnunk egymással, hogy még hatékonyabbak lehessünk az állatkínzás elleni harcban. A tudományos ismeretek érvrendszer adnak a „miért nem embereken segítesz”, az „ez csak egy kutya” és más hasonló típusú kérdések megválaszolásához, és további összefüggésekre, következményekre mutat rá, így lesz az „ez csak egy kutya” kijelentésből

²¹ http://www.pszichologia.phd.elte.hu/vedesek/2007/satori_agnes_PHD.pdf (2019. 09. 01.)

„ma a kutya, holnap a gyerek” amelyet viszont a megszerzett ismeretek birtokában már tudományosan is alá tudunk támasztani.

2019 tavaszán az Állatorvostudományi Egyetem Az állatkínzás és az emberekkel szembeni erőszak összefüggései című egynapos képzése a témáról rendelkezésre álló jogi, pszichológiai, biológiai ismeretek ötvözésére tett remek kísérletet: amint arra dr. Vetter Szilvia tudományos segédmunkatárs előadásában rámutatott, az állatkínzás mutató, előrejelző és ok-okozati összefüggést mutató jelenség (utal a már megtörtént, előrejelez a jövőben bárható bűncselekményekre, és okozati összefüggést mutat a bántalmazott, abúzált múlttal). A múlt - jelen - jövő tengelyen mindhárom funkciójával (mutató, előrejelző, okozati összefüggésre rámutató) fontos foglalkozni. Ez a képzés is azt erősítette a hallgatóságban az összes többi remek előadással együtt, hogy az állatkínzás és az erőszakos cselekmények összefüggései nem egyirányú és egyoldalú út, olyan tágabb összefüggései és messzebbre mutató szálai vannak, amelyek megalapozzák a téma komolyságát és azt, hogy foglalkoznunk kell vele.

Meg kell értenünk (de nem felmentenünk) azt, aki állatokat kínoz. Elmebeteg-e, személyiségzavarban szenved-e, ha beteg gyógyítható-e, van-e értelme a szankciónak, megnevelhető-e az állatkínzó, megjavítható-e a visszaeső? Ezekre a kérdésekre való válaszadásra és hangsúlyozom, hogy nem felmentésre szolgál az alábbi fejezet.

„Egy 2009-es amerikai kutatás az állatkínzás és a pszichiátriai zavarok kapcsolatát vizsgálta 43,093 fő bevonásával. Az életük során állatot bántalmazók (önbevallás alapján) a minta 1,8%-át tették ki (728 fő), az eredményekből látszik, hogy többségük férfi volt (83,78%), valamint alacsonyabb jövedelemmel és iskolázottsággal rendelkezett. Ezeknek a személyeknek az esetében gyakoribb volt az antiszociális viselkedés, leginkább olyan tevékenységek jelentek melyekért letartóztatás jár. A legerősebb kapcsolat a rablással, a gyújtogatással, valamint a fenyegetéssel, zaklatással volt. A pszichiátriai zavarok esetében az alkoholfüggőséggel (63.69%), a családban előforduló antiszociális viselkedéssel (53.87%), az egész életen át tartó nikotinfüggőséggel (36.16%) és az antiszociális személyiségzavarral (35.84%) kapcsolatban találtak erős összefüggést. A korrigált elemzés által

összefüggést találtak továbbá a gyerekkori magatartászavarokkal, az obszesszív-kompulzív zavarral, a hisztrionikus személyiségzavarral és a játékszenvedéllyel is.²²

„Az állatvédő szervezetek közkedvelt jelmondata az állatkínzás és a különböző emberrel szembeni bűncselekmények kapcsolatára hívja fel a figyelmet, ezzel is kampányolva amellet, hogy szigorítsanak az állatkínzás büntetésén. Magyarországon nemrégiben célt is ért a kampány, így már börtönbüntetés is kiszabható az állatkínzókkal szemben. Igaz-e azonban, hogy kapcsolat van az állatkínzás és az emberellenes bűncselekmények között? Általánosságban elmondható, hogy az eddigi kutatások erős kapcsolatot találtak az állatokkal való rossz bánásmód és az emberekkel szemben elkövetett bűncselekmények között. Demográfiai szempontból a férfiak, valamint az alacsonyabb iskolázottsággal rendelkezők gyakrabban bántalmazták az állatokat. Az állatkínzásokkal kapcsolatos kutatások viszonylag ritkák, azonban a meglévő kutatások két szálon futnak. Az egyik szál a bántalmazásnak, a kriminogén környezetnek kitett személyek esetében az állatkínzást, mint következményt vizsgálja. A kutatások másik szála a gyerekkori állatkínzás kapcsolatát hivatott feltérképezni a későbbi emberek ellen elkövetett erőszakkal. Az eredményekből kitűnik, hogy a szexuális bűnelkövetők élettörténetében nagy valószínűséggel fellelhető állatkínzás, valamint szexuális erőszaknak való kitettség. Az okok azonban még feltáráásra várnak, mivel a kutatások kevés elemszámmal rendelkeztek és nem reprezentatív mintán mérték a vizsgált változókat. A pszichiátriai kórképekkel való kapcsolata szintén nagyon kevés figyelmet kapott eddig, erről lesz most szó. Egy 2009-es amerikai kutatás az állatkínzás és a pszichiátriai zavarok kapcsolatát vizsgálta 43,093 fő bevonásával. Az életük során állatot bántalmazók (önbevallás alapján) a minta 1,8%-át tették ki (728 fő), az eredményekből látszik, hogy többségük férfi volt (83,78%), valamint alacsonyabb jövedelemmel és iskolázottsággal rendelkezett. Ezeknek a személyeknek az esetében gyakoribb volt az antiszociális viselkedés, leginkább olyan tevékenységek jelentek melyekért letartóztatás jár. A legerősebb kapcsolat a rablással, a gyújtogatással, valamint a fenyegetéssel, zaklatással volt. A pszichiátriai zavarok esetében az alkoholfüggőséggel (63.69%), a családban előforduló antiszociális viselkedéssel (53.87%), az egész életen át tartó nikotinfüggőséggel (36.16%) és az antiszociális személyiségzavarral (35.84%) kapcsolatban találtak erős összefüggést. A korrigált

²² <https://pszichologuskereso.hu/blog/aki-allatot-kinoz-emberre-keszul-1-resz> (2019. 09. 01.)

elemzés által összefüggést találtak továbbá a gyerekkori magatartászavarokkal, az obszesszív-kompulzív zavarral, a hisztrionikus személyiségzavarral és a játékszenvedéllyel is. Fontos tehát, hogy egyrészt a gyermekkori állatkínzás valószínűsíti a későbbi maladaptív viselkedést (pl.: szerhasználat, bűnelkövetés), így egyrészt nagyobb figyelmet kellene a jelenségre fordítani, valamint a prevenció lehetőségét is át kellene gondolni, valamint további vizsgálatokat tesz szükségessé a pszichiátriai kórképekkel való kapcsolatának feltárása. Bár a kutatás rendelkezik limitációkkal mégis az eredmények alapján feltételezhetjük, hogy az állatkínzás és az impulzuskontroll zavarok összefonódnak.”²³

„Az empátia az a készség, mely által felfogjuk, megértjük, átérezzük a másik élőlény szempontját. Többdimenziós jelenségről van szó, affektív és kognitív tényezőkből áll. A kognitív rész a másik perspektívájának átvételének képességét takarja, mely által megértjük, azonosítjuk a másik reakcióját. Fontos aspektusa az erkölcsi érzéknek. Az empátia definiálható affektív válaszként is, mely kongruens a másik élőlény által megélt érzelmi tapasztalat megértésével. Az affektív válasz része az érzelmi élmény megosztása (empátiás törődés), valamint az erre való reakció (személyes distressz). Az empátia teszi tehát lehetővé azon törekvéseinket, hogy enyhítsük mások szenvedését, valamint ne okozunk fájdalmat. Az eddigi kutatási eredmények alapján elmondható, hogy nincs egyértelmű bizonyíték arra, hogy az empátia hiánya kizárólagos magyarázó tényező lehetne az élőlények ellen elkövetett erőszakos cselekedetek esetében, de egy tényező a sok közül. Az empátia sokoldalú konstrukció, ezért nem érdemes elszigetelt magyarázó változóként kezelni. A gyermekkori erőszaknak való kitettség a szülői proszociális viselkedés (a segítségre szoruló helyzetének javítására tett kísérlet, melyet nem motivál a bárminemű haszonszerzés) hiányával párosítva hozzájárulhat a későbbi erőszakos viselkedéshez, valamint befolyásolja az empátiás készség fejlődését is. Az empátiás készség csökkent volta része lehet a folyamatnak, mely kiváltja az állatok elleni erőszakos viselkedést, de további antiszociális jellemzők, például manipulációs és egocentrikus tendenciák is fontos szerephez jutnak. Továbbá jellemezheti ezeket a személyeket nagyfokú frusztráció, agresszió. Nehezen szabályozzák érzéseiket, indulataikat, mivel nem

²³ <https://kiss-anna.hu/allatkinzas-pszichologiaja-1-resz/> (2019. 09. 01.)

rendelkeznek olyan kötődési személyekkel, akiktől ezeket a készségeket elsajátíthatták volna. A jelenség megértése további kutatásokat tenne szükségessé.”²⁴

2018 őszén az Állatmentő Szolgálat Alapítvány az MTA Jogtudományi Intézetével közösen konferenciát szervezett az állatkínzás jogi és pszichológiai aspektusairól, ahol Antal Gábor klinikai szakpszichológus, krízisintervenciós tanácsadó tartott remek előadást: „Lélektani szempontból hogyan válik valakiből állatkínzóvá? 50 centis csecsemőből milyen folyamatok vezetnek oda hogy erőszakos bűncselekményeket kövessen el? Az állatkínzás a kriminológiai karrier elé az előszoba, az első állomás. Hogyan lesz valakiből állatkínzó? Az állatkínzók a semmiből jönnek vagy van-e gyermekkori negatív élményük, traumájuk az idegrendszerükben, személyiségükben? Mennyiben alkalmazható a büntetőjog rájuk, van-e bármilyen terápiás beavatkozási lehetőség a pszichopátánál, az antiszociális személyiségzavarnál, amire ráhúzható a terápia? Vagy jobb, ha minimális elvárásaink vannak ehhez a masszív kórképhez? Mi minden kell, milyen multifaktorális tényezők kellene az antiszociális személyiségzavarhoz? Az első, hogy kell egy szociális környezet, ahova az ötven centis csecsemő érkezik. Kellene szülők, a rokonság, és fontos, hogy milyen játékszabályok vannak a négy falon belül. Milyen apai-anyai magatartás van? Hogyan kezelik konfliktusaikat? Hogyan birkózik meg anyám-apám a saját életvezetési konfliktusaival, hogyan reagálnak egymásra? Le van-e okézva otthon a fizikai erőszak? Milyen mintákat mutatnak? Nem az a lényeg, mit mondanak, hanem hogy hogyan viselkednek, a mintaadás, a modellalkotás elsőrendű fontosságú a személyiségfejlődésben. A pszichoanalitikus irányzat szerint vagy beépítjük a szülői mintákat vagy pontosan ellenazonosulásként B-tervként teljesen másképp irányítjuk életünket. Az empátia, a pozitív emóciók hiánya a második fontos kialakulási indok. A pszichopáták valóságészlelésében komoly deficitek vannak. Mi a harmadik oka az antiszociális személyiségzavar kialakulásának? A viselkedéskifejezési deficit a külvilág felé, nem működnek a beépített fékek-ellensúlyok, amik letiltanák az erőszakos cselekedetektől. Egy magatartásminta elindításakor sértett, sérült, gyenge, elesett, áldozat lehet a másik fél, ezt a személyiségzavarral küszködő ember egyszerűen nem veszi észre. A fékek ki sem alakultak a személyiségében, nincsenek autoregulációs blokkok, és ami érdekes: ilyeneket számon kérni nem az, hogy fölösleges, de

²⁴ <https://kiss-anna.hu/allatkinzas-pszichologiaja-2-resz/> (2019. 09. 01.)

zsákutca, ezek kora gyermekkori élményanyagon alakulnak ki és később nem pótolhatóak. Mindannyian jöttünk valahonnan: láttuk, hogyan küzdötte le (vagy nem) a konfliktusokat a család többi tagja, mit láttunk gyermekkorban. A frusztráció-agresszió hipotézis szerint a gátlással automatikusan megnő az agressziós készlet: vagy befelé, önmagát pusztító destruktív módon, vagy a külvilág felé fordulva. Ha van egy agresszív ember, akire azt mondja a falu, hogy veri az állatait, kötözködik a kocsmában, akkor meg kell nézni, hogy mi van mögötte? Miért lett ilyen? Az elmélet szerint az agressziós készletét nem tudja az ilyen ember társadalmilag kanalizálni-csatornázni hanem szabad teret enged a pusztító érzéseknek, mert nincs benne kifejlődött fékrendszer. Amikor állat ellen fordul az erőszak, ott nem elsősorban az fontos, hogy állat, hanem hogy gyengébb, elesettebb, rászorultabb élőlény. Mi mozgatja az agresszort? Nem tudja a frusztrációját, a személyes gátoltságát kezelni és kell egy tárgy, amiben manifesztálódik a frusztrációja. Ha nincs kéznél valaki a családon belül, akkor akár az utcán egy idegen, akár egy szembejövő állat szóba jöhet. A pszichopáták MINDIG gyengébb áldozatokat választanak, gyermekek, asszonyok, nők, idősek, állatok. Viktimológiai szempontból nem meglepő, hogy soha nem egysúlyú, nagy nagyobb képességű ellenfelet keresnek: az áldozatok mindig alulra vannak pozicionálva. Egyébként pedig milyen IQ-juk van? Miféle „primitív” emberek ezek? Egyáltalán nem primitívek! Rengeteg elkövetőt találunk a pszichopáták között, akik rendezett életvitellel rendelkeznek, nemcsak a faluszéli putrisoron található erőszakot, jól szituált, tiszteletben álló emberek is lehetnek pszichopáták, sőt egyes bűncselekmény-típusok kifejezetten a tehetős családok sajátjai (pl. speciális, „tisztá” étrenden tartott gyermekek súlyos betegségei, halála, amikor a jómód miatt sokáig távol tartható az állami kontroll, a védőnő, a gyermekorvos, amikor a látszat miatt senki nem gondolja, hogy súlyosan elhanyagolnak egy gyermeket). Aki nem tudja a saját agresszióját kezelni, amint megvan a céltárgy amiben manifesztálódhat az agresszió, máris kiélheti. „Az állatkínzók primitív emberek és pont.” NEM! Mindig gondoljunk erre! Hogyan lesznek az állatkínzókból később emberi gyilkosok? Az azonnali vágykielégítéssel és annak késleltetésével vannak bajok: 8 éves kor alatt még jó esélye van a nevelői pozícióban lévő felnőtteknek, hogy ezeket a szabályozó funkciókat beépítsék a gyerek személyiségébe, ha ez nem történik meg, hihetetlen sok problémája lesz felnőtt korában, és nemcsak neki, hanem a társadalomnak is. Milyen felnőtt lesz az ilyenből? Azonnal kell a kívánt tárgy, a pénz, a szex. Ha nem építik be a gyermek személyiségébe ezeket a fékeket, tönkreteszi a saját és a társadalom életét is a későbbi évtizedekre. Hova vezet ez? Ha nem adod ide, elveszem. Ha nem adod ide, megöllek. Pénz kell

italra, drogra, kocsira, letépek a nyakadból a nyakláncot, kitépek a füledből a fülbevalót. Börtönpszichológusok műveiben gyakori az ilyen kétlépcsős gondolkodás ábrázolása a fiatalok cselekményeknél: kell-elveszem. A „normális” embernél ez a folyamat a küzdök, tanulok, dolgozom, és utána jön a kielégülés, ezzel ellentétben, akinél kimarad a kontrollra való nevelés, az a személy egy végtelenül infantilis, éretlen személyiség marad, mert a pszichoszociális kezdetén elakadt és hiába 30-40 éves a teste, a személyiségfejlődés megállt 4-5 éves gyerek állapotában, az összes örültségével és nehézségével együtt. Az ilyen személyiségnél, ha ez a működés ott rögzül, fixálódik, viszi magával a felnőttvilágba és mindig azonnal kell minden, ha legálisan nem megy, illegálisan fogja. A személyiségzavaron túl a függőségeket is fontos megemlíteni, szintén az azonnali vágykielégítés kapcsán. Állatkínzó típusok klinikai-lélektani típusok: pszichopata, skizofrén. Utóbbiról keveset beszélünk, mert a statisztikák nagy részét nem a skizofrének adják, bármilyen üzenetet is sugallnak a hollywoodi filmek. A bűnözők többsége pszichopata. Egy vegyítiszta skizofrén mind a külsejét, mind az életvezetését elhanyagolja, nem tud mit kezdeni a valósággal, ezért csúszhat át a magatartása állatkínzásra, ami rá van bízva, ingó, ingatlan, családtagok, állatok, elhanyagolásban részesül. Másfajta motiváció ez, ha egyáltalán az: a skizofrén nem azért nem ad vizet az állatnak vagy hagyja megfagyni mert ez motiválja, netán élvezi, hanem mert egy belső világban létezik, nehéz rajta elvárni és behajtani a normális életvezetés szabályait. Sajnos, ha állatok vannak a környezetükben, akkor azok az állatok szenvedni fognak, mert ezek a típusú emberek nem tudnak kapcsolódni a napi realitáshoz mert önmagukat is alig látják. Ez egy teljesen más működés, mint a pszichopataknál, ahol a motiváció teljesen más. Ők tudatosan, szisztematikusan teszik ezt a hatalom kiélése érdekében. A pszichopátákat nehéz azzal megvádolni, hogy úgynevezett beszűkült pszichotikus tudatállapotban vannak, a paranoid igen, a skizofrén igen, a komoly elmebeteg igen, de a pszichopáták nem. Eleve van egy felfokozott idegállapot náluk, keresik a kihívásokat, a normális embernek lejjebb van a normális aerusel-szintje, mint a pszichopátáknak, akik folyamatosan keresik az extrém ingereket. Térben-időben orientáltak a pszichopáták, tisztában vannak azzal, hogy hol vannak és mit tesznek. Ez nyilván az igazságügyi szakértői értékelés során rendkívül fontos. Ami rendkívül jellemzi őket: a felszínes báj, azért tudják megvezetni környezetüket mert jól tudnak kapcsolódni a többiekhez, kellemes emberek, házibuliban, családi környezetben, utcában, lakókörnyezetben el tudják adni magukat, de nyilván manipulációs szándékkal. Ez a báj felszínes, és nincs mély háttere, odafigyelve a beszédükre fel lehet fedezni ezeket az elemeket, rá lehet mutatni a felszínes hazugságokra. Ebben az esetben egy

pszichopata még mindig lehet, hogy negyvenes pulzussal azt fogja mondani, nem is ezt mondta, vagy lehet, hogy mondott ilyet de nem számít. Ez a realitáshoz fűződő kapcsolatukat jól jellemzi. Felfokozott éncentrikusság, szubjektivizált létezés, csak maguk számítanak maguknak, egy bűncselekmény kapcsán nem szempont, hogy a sértett mit él át. Ne kérjünk számon a pszichopatakon felfokozott emóciót és mentalizációt, hogy majd ő átsétál a túloldalra és beleéli magát az áldozata életébe, sose ment neki, miért menne most? Rendkívül módon élvezi a helyzetet, hülye lenne a pszichopata beleállni egy terápiába, mert az életvezetés amit folytat, az neki jó. Szenvedés, betegségtudat, normális önkritikus szálak nincsenek a gondolatában. Ha éppen megállítja egy büntetőeljárás, megáll, de ahogy kijön folytatja, ez a visszaesés pszichológiai háttere, nem „gonoszságból” hanem mert így működik. Ideig-óráig gátolható de véglegesen, és önmagától nem. A pszichopata fölényre és hatalomra törekszik, például az a hajdani kisgyerek, akit egy erőskezű apa-anya nem enged kibontakozni ahogy megérkezik a kamaszkorba és a fiatal felnőttkorba, próbálja ezt a kontrolligényt (rendelkezés a saját életem fölött, kibontakozás) ezt a hiányt betölteni másokon. Mivel van egy alap személyiségzavar, ez a fajta betöltési vágy, a kontrolligény megsokszorozódik, felnagyítódik. Sok eset mutatja, hogy az ilyen gyilkos az ölés pillanatában élvezi azt a lehetőséget, hogy élet és halál ura: ha akar kegyelmet gyakorol de ritkán teszi. A pszichopata portfólió számtalan civil pályán fellelhető: orvos, jogász, politikus, pszichológus például, ahol hatalom van, ahol koncentrálódik a kontroll igénye ott rajzanak a pszichopata, akár négy elemivel akár öt diplomával. A jelenlegi elkövetők hajdan áldozatok voltak-e. Kutatások szerint a nagy százalékuk igen, tipikusan sértetti oldalon levő gyerekek voltak, de ezek a cselekmények nem voltak felderítve, a látencia részét képezik, a megjelenő bűnesetek csak a jéghegy csúcsa. Végso kérdés: felmenthető-e az állatkínzó a cselekedetei alól? Senkit nem kell felmenteni, aki tudatosan szisztematikusan bűncselekményt követ el. Aki beszámítható, azt szankcionálni kell. Izgalmas kérdés, ami már a skizofréneknél felmerült, hogy visszafejthető-e, hogy egy hete, egy hónapja, egy éve hétfő reggel hétkor valaki milyen érzelmi hangulatban volt, milyen tudatállapotban volt, mennyire volt pszichotikus, beszűkült, van-e skizofrénia, van-e paranioid személyiségzavar? Nagyon nehéz rekonstruálni egy elmeállapotot visszamenőleg, ez nem egy belgyógyászati kórkép, egy ciszta a vesén. Az elme megfigyelése komplikált dolog, visszamenni a múltba és arra adni pecsétet, hogy felmenthető-e az egyén rendkívül felelősségteljes feladat. Ha skizofrén volt, akkor is lesz szankció, nem klasszikus szabadságvesztés hanem elkerül az IMEI-be, a pszichopatakat kell szankcionálni, más helyzet, hogy megjavítható-e az egyén.”

„Egyes országokban már külön programokat hoztak létre (pl. Safe haven, Arkow 2005.) melyek segítségével az állatokat átmeneti időre biztonságba helyezik. Miután a gazda elhagyta a bántalmazó kapcsolatot, és új életet kezdett, kedvence visszatérhet hozzá. Az eddig adatok alapján a bántalmazó kapcsolatot a nők közel 50%-a azért nem hagyta el, mert féltette otthagytott állatát, ez az arány a „Safe haven” program alatt 20%-ra csökkent. Egyébiránt a menedéket felkereső, és kedvencet tartott nők több mint 70%-a számolt be arról, hogy férje vagy barátja bántalmazta, vagy megölte állatát (Ascione, Weber, Wood. 1997.). Egyre több bizonyíték születik arra, hogy az állat bántalmazása jelzi a családi erőszakot, illetve előre jelezhet más erőszakos cselekményeket is (Merz-Perez, Heide 2004.). DeViney, Dickert és Lockwood (id. Arkow 1999.) vizsgálatai szerint az állatbántalmazás miatt vizsgált családok 88%-ában a gyermekek bántalmazása is jellemző volt. A gyermekbántalmazás miatt vizsgált családoknál pedig 60%-ban állatbántalmazással is találkoztak. A fenti családokban a kutyaharapások előfordulása a normál populációhoz képest 11-szeres volt. Elgondolkodtató az is, hogy a bántalmazó családban élő nők 32%-a számolt be arról, hogy gyermeke megölt már vagy bántalmazott állatot (Ascione 1997.). Más vizsgálatok arra mutattak rá, hogy a gyermekkori állatbántalmazás mintegy bejósolja a felnőttkori ember- és állatbántalmazás megjelenését (Ascione 1993., Raupp 1999.). Az állatok ellen irányuló erőszakos cselekmények lehetséges okai (Kellert és Felthous 1985.):

- határozott összefüggést fedeztek fel a gyermekkori állatbántalmazó magatartás és a felnőttkori bűnözői viselkedés (későbbi állatkínzás) között
- előfordul a szülők által az állat ellen irányuló erőszakos magatartás, mint a gyermek büntetésének egy formája
- házastárs kedvenc állatának bántalmazása a lelki terror részeként
- az állat bántalmazása zsarolásként, hogy a szintén bántalmazott családtag ne merjen az erőszakról beszélni
- gyakran az állat bántalmazása csak bevezetésként szerepel, majd az agresszió egyéb családtagok irányába nyilvánul meg
- a gyermek szexuális aktusra kényszerítése az állattal
- az állat feletti uralom céljából elkövetett erőszak
- törlesztés az állat által elkövetett vélt vagy valós hibáért
- törlesztés egy ember által elkövetett hibáért, annak állata ellen

- egy faj vagy fajta elleni ellenérzés kifejezése
- agresszív késztetések kiélése állatokon keresztül
- saját agresszivitás megerősítése
- pusztán szórakozásból elkövetett erőszak, melynek célja a környezet „sokkolása”, megbotránkoztatása
- egy ember iránt érzett gyűlölet „áthelyezése” az állatra
- nem fajspecifikus szadizmus.

Egyes kutatók azt állítják, hogy a bántalmazás és a bűnözés valószínűleg egyidejűleg van jelen, mivel ugyanaz az okuk, ugyanabból a jellemfelépítésből származnak (Arluke 1997.). Teljes bűnözési történetek vizsgálata is alátámasztotta ezt az állítást. A bűnözői magatartás széles köre pozitív korrelációban van egymással. Vagy azért, mert a deviáció egyik formája maga után vonzza a másikat, vagy azért, mert a különböző formáknak ugyanaz az oka (Green 2002.). Arluke vizsgálatai alapján (1997.) akik állatbántalmazás miatt kerülnek bíróság elé, 44%-uk később más bűncselekményt is elkövet, és 56% azok aránya, akik az állatbántalmazás előtt már más bűncselekményt is elkövettek. Vagyis az állatbántalmazás és más jellegű bűncselekmények elkövetése között szoros kapcsolat mutatkozik.

Sem a csecsemő, sem az állat nem tudja elmondani, mi történt vele. Mik azok az intő jelek a gazda és az állat viselkedésében, amelyekre fel kell figyelni? Ezeket a jeleket szokták keresni kisgyermeknél, értelmi fogyatékos felnőtteknél, vagy idős embereknél is, ha felmerül a bántalmazás gyanúja.

Intő jelek a gazda viselkedésében:

- az állat sérülését nem okozhatja olyan baleset, amelyről a tulajdonos beszámol
- a tulajdonos nem akar a baleset körülményeiről beszélni
- a tulajdonos nem aggódik a sérülés miatt, „más máskor is történt ilyesmi, azt hittem most is rendbe jön magától”
- késleltetett segélykérés az állatorvostól
- az állat legkisebb ellenszegülését is megtorolja akár nyílt agresszióval

- az állat irányában semmilyen szeretet-megnyilvánulást nem mutat
- gyakran verbálisan szidalmazza az állatot orvos jelenlétében is
- az állat viselkedésével kapcsolatban messzemenően irreális elvárásai vannak, ezek nem teljesülése esetén az állatot hibáztatja
- Intő jelek az állat viselkedésében
- az állat nagyon alárendelten viselkedik vagy fél a tulajdonostól, ha a gazda távozik, az állat látványosan feloldódik
- az állat a gazda közeledésére agresszióval válaszol, az állatorvoséra nem
- az állat menekül a gazda közeléből
- fizikális vizsgálat során észrevehető figyelmeztető jelek
- a gyógyulás különböző fázisaiban lévő, több csontot érintő törések
- vérzések a szemben
- zúzódások nem láthatóak a szőrrel borított testen, de tapintásra fájlalja, fájdalmas területek
- fájdalomra utaló jelek: pupillatágulat, szívfrekvencia-növekedés, légzésszám-növekedés

A bántalmazás egyik speciális formája a Münchausen-szindróma. Ilyen esetben a tulajdonos tüneteket talál ki, esetleg újra és újra sérüléseket okoz az állatnak, csecsemőnek, kisgyermeknek, hogy felhívja magára a figyelmet és törődést váltson ki az orvosokból, a többi emberből.”²⁵

„A Kétfény által korábban megkérdezett, kívülálló gyermekvédelmi szakember, Takács Imre súlyos dolgot állított: szerinte egyre több, hasonló eset fog előfordulni, mert változásokkal teli életünk mentális hatásaira, és az ebből fakadó új problémák kezelésére nincs felkészülve a társadalom. A gyermekbarát hotelek, a boltok játékdömpingje, az ilyen-olyan pelenkák és ezerféle popsikrémek világában borzasztó helyzetben vannak a gyerekek, egymást érik a bántalmazási ügyek - mondta Komóczi Mihály, aki igazságügyi pszichológusként számtalan megfélemlített, megvert, megerőszakolt kiskorút vizsgált már. A gyerekkínzás, állatkínzás valahogy egy töről ered. Mert aki nem tud védekezni, azt kínzom” - magyarázta. A szakember találkozott már olyan testvérekkel,

²⁵ http://www.pszichologia.phd.elte.hu/vedesek/2007/satori_agnes_PHD.pdf (2019. 09. 01.)

akiket éjszakára fához kötöztek büntetésből, ezzel szüleik örökre tönkretették alapvető biztonságérzetüket.”²⁶

VI. A kutatás és eredménye

„A büntetőeljárás olyan hatalom, amely embereket törölhet ki az élők sorából, megfoszthatja őket szabadságuktól, vagyonuktól, becsületüktől. A büntetőeljárás útján békeidőben is háborút lehet folytatni. A büntetőeljárás az emberi szenvedélyek ütközőtere. A büntetőeljárásban a bírák rosszindulata, tévedése vagy tudatlansága tragikus következményekkel járhat.”²⁷

Eredeti terveim szerint a címbeli kérdést megerősítő (avagy: elvető) válasz kidolgozása érdekében először a főváros területén található 6 járásbíróóság 2004-2018. között meghozott ítéleteit akartam górcső alá venni. Egy bíróság kivételével, mely válaszlevélben megküldte a kért ítéletek anonimizált, fénymásolt példányait, a többitől vagy elutasító levelet kaptam (hivatkozva a kutatási engedély hiányára) vagy pedig a kutatási engedély megszerzése érdekében tájékoztattak, hogy kérésemet a Fővárosi Törvényszékhez továbbították (mely külön indokolás nélkül minden esetben megtagadta a kutatási engedély kiadását, és felhívta figyelmemet a bíróság honlapján elérhető állatkínzással foglalkozó publikált esetekre).

Mivel mindenképpen szerettem volna „valamilyen” választ a címbeli kérdésre, így jutottam arra, hogy a **bíróság** honlapján 2019. augusztus 1-jén „állatkínzás” keresőszóra kiadott 78 találat²⁸ elemzése alapján vonok le valamilyen következtetést (hangsúlyozva, hogy ez egy szűrt és szerkesztett valóság, tekintettel például az ENYÜBS-statisztikára, mely szerint évente átlagosan mintegy 500 büntetőeljárás indul állatkínzás gyanúja alapján, vagyis a találatokkal lefedett időszakban (2014-2019.) legalább mintegy 2500 döntésnek kellett születnie).

A több ezresre becsült ítélethalmaz 10%-át sem adja ki tehát a vonatkozó időszakra a bíróság honlapjára feltett, szerkesztett szövegű jogesetek száma, azonban még ezekben is olyan színes és

²⁶ <https://www.hirado.hu/2017/02/20/hos-akart-lenni-az-any-a-ezert-megolte-gyermeket/> (2019. 09. 01.)

²⁷ Király Tibor: A védelem és a védő büntető ügyekben (Budapest: KJK 1962.) 121. old.

²⁸

https://birosag.hu/kereses?kulcsszo=%C3%A1llatk%C3%ADnz%C3%A1s&bekuldes_min=&bekuldes_max=&advanced_search=&page=1 (2019. 08. 01.)

eltérő joggyakorlat rajzolódik ki az ország eltérő területein lévő bíróságok között, hogy bizonyosan érdekes lenne az összes ítélet vonatkozásában vizsgálni többek között a joggyakorlat egységességét (pontosabban annak hiányát).

A 78 találat áttekintése alapján honfitársaink 2014. és 2019. között 15 macskát, 155 kutyát, 1 sünt, 1 sertést, 3 lovat, 10 szarvasmarhát, 10 nyulat, 18 baromfit (összesen: 213) pusztítottak el vagy nyomorítottak meg egész életükre. Érdekes, hogy a sajtó által sokszor emberevőnek titulált bulltípusú „harcikutyák” feltűnően nagy számban képviseltetik magukat a sérültek/elpusztultak között, vagy viadaloztatás szereplőjeként vagy családi kedvencként tartva és ráunva.

A 78 találatból 8 esetben az állatkínzás a felsorolt bűncselekményekkel párosult: orvvadászat, tiltott állatviadal, lőfegyverrel való visszaélés, magánlaksértés, személyes szabadság megsértése, ittas járművezetés, súlyos és életveszélyt okozó testi sértés, felfegyverkezve elkövetett önbíráskodás, 2 esetben pedig emberölés. (A 2 emberölés miskolci fiatal emberek egy csoportjának ittas állapotban kitalált pénzszerzési akciójának indult, azonban gyakorlatilag olyan vérengzésbe csapott át, amelyben több idős ember életét veszítette és több állatot megkínzottak).

A fenti 8 esetből 3-ban (az összes találatban pedig 8 esetben) az elkövető visszaeső volt, vagyis korábban szándékos bűncselekmény elkövetésért ítélték már el (de nem állatkínzásért, mert különös visszaesőt nem találtam).

Érdekes az állattartástól való eltiltás országrészenként eltérő joggyakorlata is: van bíróság amely a büntetőeljárás során maga végleges hatállyal (!) eltiltja az állatkínzót az állattartástól (pedig nem tehetné, hiszen a büntetőjogi kódex nem ismer ilyen intézkedést), van ahol az ügyészség közérdekű (polgári) keresetében kéri mindezt, és van ahol a büntetőeljárás iratainak megküldésével kezdeményezik a települési jegyzőtől mint I. fokú állatvédelmi hatóságtól az állattartástól való eltiltást (utóbbi kettőnél meghatározott, maximum 8 évig terjedő időszakra, és csak az elkövető lakóhelyét adó településre vonatkozóan, míg a bírósági végleges eltiltásban az ország egész területére).

Érdekes a felfüggesztett szabadságvesztések sorsának további alakulása: a közvélemény azzal nyugtatja magát, hogy első bűncselekmény esetén, jelentős számú enyhítő és kevesebb súlyosító körülmény figyelembe vétele esetén ugyan ilyen büntetést szabnak ki, de ha a felfüggesztés ideje alatt újabb (hasonló vagy más) bűncselekményt követ el a személy, akkor nemcsak az adott büntetési tételt, de a korábbi is ki kell töltenie.

„Természetesen” ahogy egy csomó más dologra, erre sincs egységes joggyakorlat: az Ügyészek Lapja cikke említi, hogy a Budapest Környéki Törvényszéken az a gyakorlat, hogy ha valaki felfüggesztett büntetés hatálya alatt ugyanolyan bűncselekményt követ el, mint amiért a felfüggesztett büntetést kapta, pénzbüntetést szabnak ki vele szemben, nem végrehajtandó szabadságvesztést. Az ország más területein (ld. például Debreceni Törvényszék) ilyen esetben már letöltendő szabadságvesztést szabnak ki. Tanulság? Nem mindegy, hol követi el az ember a bűncselekményt...²⁹

A 78 találatból 1 esetben találtam hivatkozást az indokolás körében arra, hogy miért fontos az állatkínzás elleni szigorú fellépés:

„Három év letöltendő börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra ítélte a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB) azt a férfit, akit egy sün bántalmazása miatt bűnösnek találtak állatkínzás büntetében. Az ügyben a bíróság 2018. január 11-én tartott tárgyalást, melyen ítéletet is hozott. Az elsőfokú döntés szerint a vádlott 2016 júliusában egy keleti sün tüskéin újságpapírból tüzet rakott. A bántalmazás következtében az állat testfelszínének legalább 80%-a megégett és az égés során kialakult keringési összeomlásban, shockban, a szakszerű orvosi ellátás ellenére a sün kínok között elpusztult. Az ügyészség felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta, mellyel a vádlott védője a perbeszédében egyetértett. A vádlott a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni, bűnösségét elismerte, de ennek ellenére cselekményére magyarázatot adni nem tudott. Megbánása a bíróság szerint így kizárólag formális jellegű volt, melyet enyhítő körülményként nem tudott megfelelően értékelni. A bíróság megállapította, hogy a vádlott az állatkínzás minősített esetét, büntetést követte el, mert az állatnak különös szenvedést okozott, ezen túl az állat el is pusztult. A bíróság az ítélet meghozatalakor súlyosító körülményként értékelte az éjszakai elkövetést, a gátlástalan, valamint az elkövetővel szemben teljesen kiszolgáltatott, ellenállásra képtelen állat

²⁹ Beszámoló „Az állatkínzás miatt indult büntetőeljárások tapasztalatai és büntetéskiszabási gyakorlata” című kerekasztal-beszélgetésről Ügyészek Lapja 2018/1. 47-52. old.

sérelmére történő elkövetési módot, hiszen a vádlott tovább táplálta az általa gyújtott tüzet, megakadályozva azt, hogy az állat esetleg el tudjon menekülni. További súlyosító körülmény, hogy a keleti sün Magyarországon védett állat, az eszmei értéke 25 ezer forint. Súlyosító körülmény az is, hogy az állat elpusztult, illetve a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottsága. A bíróság enyhítő körülményként vette figyelembe a vádlott fiatal felnőtt korát. A büntetés kiszabásánál - amellet, hogy az állatok védelme állami, társadalmi és emberi kötelezettség - a bíróság azt is figyelembe vette, hogy az állatkínzás bűncselekményének igazi társadalomra veszélyességét az adja, hogy aki képes egy állatot ily módon bántalmazni, illetőleg elpusztítani, az könnyebben, illetőleg sokkal nagyobb eséllyel követ el hasonló erőszakos cselekményeket az embertársai sérelmére is. Tekintettel arra, hogy egyre több hasonló bűncselekmény fordul elő, ezért a bíróság álláspontja szerint az ügyben enyhébb, rövidebb ideig tartó vagy végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása nem érte volna el a büntetés célját. A vádlott és védője enyhítésért fellebbeztek, míg az ügyész 3 nap gondolkodási időt tartott fenn a jogorvoslati nyilatkozatra.”³⁰

Az ügyben feljelentést tevő Állatmentő Szolgálat Alapítvány végigkísérte az egész eljárást, és az I. fokú döntés meghozatalát dr. Jeney Ivánné bírónőnek egy sünis képeslappal köszönte meg.³¹ Mint tudjuk, II. fokon jelentős enyhítés következett be:

„A Fővárosi Törvényszék 2018. július 3-án meghozott másodfokú határozatával enyhítette az állatkínzás büntette miatt indult büntetőügyben kiszabott 3 év végrehajtandó szabadságvesztés büntetést. A vádlott büntetését 1 év 4 hónapra mérsékelte és a szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette, valamint mellőzte a közügyektől eltiltást. A vádlott 2016 júliusában éjjel 1 óra körül Budapest XIII. kerületében egy keleti sün tuskéin újságpapírból tüzet rakott, majd a megkínzott sünt magára hagyta. Reggel egy járókelő megtalálta a még élő, de életveszélyes állapotban lévő állatot és elvitte egy állatorvoshoz. A sünnnek a testfelülete legalább 80%-át érintő égési sérülései keletkeztek, a keringése összeomlott és a délután folyamán elpusztult. A keleti sün védett állat. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a vádlott elkövette az állatkínzás büntettét, az indokolatlan bántalmazás következtében a sün elpusztult - úgy, hogy a vádlott különös

³⁰ <https://fovarositorvenyszek.birosag.hu/sajtokozlomeny/20180111/letoltendo-bortonbuntes-allatkinzas-miatt> (2019. 09. 01.)

³¹ <https://www.facebook.com/AllatmentoSereg/photos/a.127192280750263/1131194327016715/?type=3&theater> (2019. 09. 01.)

szervedést okozott neki. Ezért 3 év szabadságvesztésre és ugyanennyi időre közügyektől eltiltásra ítélte.

A másodfokú bíróság felhívta a figyelmet, hogy az állatkínzás legfeljebb 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, majd részletesen számba vette az enyhítő és a súlyosító körülményeket. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a büntetés célja az elsőfokú bíróság által kiszabottnál enyhébb büntetéssel is elérhető. A határozat jogerős.”³²

Nézzük a 78 találat összegzését!³³

	CSELEKMÉNY	BÜNTETÉS
1	macskára rátaposott	8 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), 2 év közügyektől eltiltás (büntetett előéletű)
2	macskát földhöz vágta	50 napi elzárás
3	kutyát ásóval agyoncsapta majd felakasztotta	5 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), 1 év közügyektől eltiltás
4	kutyát bicskával megszurta	1 év 6 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), többszörös visszaeső bűnismétlő
5	kutyát szöges faléccel verte meg	1 év 10 hónap letöltendő

³² <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/fovarosi-torvenyszek-masodfoku-dontes-sunit-megkinzo-ferfi-buntetougyeben> (2019. 09. 01.)

³³ A táblázat azért nem 78 sort tartalmaz, mert a találatok között előfordul adott ügy I. fokú és II. fokú döntésének ismertetése, amelyet a táblázatban egy sorban összegeztem, illetve a kiemelt ügyekről több találat is van, ld. sünt élve elégető vádlott, vagy a deteki állatkínzás vádlottja.

		szabadságvesztés (börtön fokozatban), 2 év közügyektől eltiltás, többszörös visszaeső
6	macskát léghuszával többször meglőtte	11 hónap letöltendő szabadságvesztés (fogház fokozatban), 1 év próbaidőre felfüggesztve
7	rottweiler fajtájú kutyát rövid láncra tartotta, nem etette, a kutya alutáplált testén egy gyermekfej méretű daganat lógott	6 hónap szabadságvesztés (fogház fokozatban) 2 évre felfüggesztve
8	külföldön dolgozó gazda által rábízott állatokról nem gondoskodott (nyulak, tyúkok, négy kutya éhen halt) az ingatlanról vasanyagot és mászt lopott	1 év 2 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), 2 év közügyektől eltiltás halmazati büntetésül (lopás és állatkínzás), II. fokon 8 hónap szabadságvesztésre enyhítve
9	megunta a rendszeresen átszökő kutyákat, az egyiket léghuszával lőtte meg	1 évre próbára bocsátották (intézkedés törvényi minimuma!), az intézkedés ellen fellebbezett, mivel azt is túl súlyosnak ítélte meg tekintettel arra, hogy álláspontja szerint saját udvarán jogos védelmi helyzetben volt

10	54-ből 17 kölyökkutya elpusztult a hiányos szállítási körülmények miatt (olasz állampolgárok)	2 év szabadságvesztés 4 év próbaidőre felfüggesztve, majd II. fokon enyhítették 1 év börtön 3 évre felfüggesztve
11	baseball ütővel ütött agyon egy kiskutyát, tettét videóra vette és feltette az internetre	6 hónap szabadságvesztés, 1 év próbaidőre felfüggesztve, pártfogó felügyelet alá helyezés valamint csoportos foglalkozásokon való részvételre kötelező, (kötelező olvasmányként el kell olvasni Csáth Géza: Anyagyilkosság c. novelláját és meg kell nézni a novella alapján készült Wittmann fiúk c. filmet) ³⁴
12	két átszökött kutyát léccel ütlegelt majd vasvillával átszúrt	2 év szabadságvesztés (börtön fokozat), 3 év próbaidőre felfüggesztve
13	sünt élve elégette, a tüzet folyamatosan utánatáplálta	3 év letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), 3 év közügyektől eltiltás, II. fokon jelentősen enyhítve 1 év 4 hónap

³⁴ Az Ügyészek Lapjában megjelent kerekasztal-beszámoló szerint az ítélet példaértékű! Beszámoló „Az állatkínzás miatt indult büntetőeljárások tapasztalatai és büntetékiszabási gyakorlata” című kerekasztal-beszélgetésről Ügyészek Lapja 2018/1. 47-52. old.

		szabadságvesztés 2 évre felfüggesztve
14	udvaron tartott kutya nyakába a lánc úgy belenőtt, hogy gyakorlatilag átvágta a nyaki izmokat	2 év próbára bocsátás (feltételes elítélés, vagyis itt magát a büntetés kiszabást is elhalasztják!)
15	halórházba beszökött macskát bottal agyonverte	80 óra jóvátételi munka
16	légpuskával mellkason lőtte a macskát	3 hónap szabadságvesztés (fogház fokozat) 1 évre felfüggesztve
17	a vádirat szerint a gyepmester foglalkozású vádlott a telepre került kutyák közül többet fejbelövással „eutanizált”	bizonyítékok hiányában (sem a tetemek, sem a lőfegyver nem került elő) a vádlottat felmentették
18	udvaron láncra kötött komondor nyakába belenőtt a lánc, melyet beköptek a legyek, az állat hógutában és toxikus sokkban elpusztult	1 év 2 hónap szabadságvesztés (börtön fokozat) 2 évre felfüggesztve
19	ittasan dühében élettársa kutyáját farkaróval leszúrta	visszaesőként (!) 1 év 6 hónap börtön 2 év 6 hónapra felfüggesztve

20	ittasan sétáltatta élettársa kutyáját mely elszaladt, dühében az újra pórázra vett kutyát a földhöz vágta és a láncos pórázzal pusztulásig ütötte	4 hónap szabadságvesztés (fogház fokozat) 1 év próbaidőre felfüggesztve
21	légpuskával meglőtte majd a kerítésről leeső macskát bántalmazta	különös szenvedést okozó cselekményért 1 év szabadságvesztés (börtön fokozat) 1 év 6 hónapra felfüggesztve
22	kutyáit fejszével fejbeütötte majd vizaknába dobta	a különös szenvedést (fulladásos halált) okozó cselekményért 8 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön), 2 év közügyektől eltiltás (ld. eggyel feljebb, nem mindegy melyik településen követünk el különös szenvedést okozó állatkínzást, van ahol felfüggesztett szabadságvesztéssel megússzuk)
23	főügyészégi perújítás során új eljárásban vizsgálták a makói gyepmesteri telepen zajlott szabálytalan eutanizálást, mivel a korábbi eljárásban hamis	a hamis tanúzás megállapításán túl az ügyben új bizonyíték nem merült fel, így a perújítást elutasították

	tanúzásra került sor	
24	hivatásos vadász az orvvadásznak nézett kirándulókat földre kényszerítette és fejbélövessel fenyegette, a hozzájuk szegődött kutyára rálőtt	személyi szabadság megsértése és állatkínzás halmazatban 2 év szabadságvesztés (börtön fokozat) 2 évre felfüggesztve (!)
25	elköltözése után kéthetente járt ki kaukázusi kutyáihoz de akkor sem megfelelő élelemmel táplálta azokat, a kutyák hónapokig éheztek	visszaesőként 6 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), 1 év közügyektől eltiltás
26	állatorvosi tanács ellenére nem kezeltette az anyakutya sérülését, az elfertőződött seb miatt később toxikus sokkban elpusztult, a nem megfelelő gondozás miatt a kölykök közül is elpusztult egy	1 év szabadságvesztés (börtön fokozatban) 2 év próbaidőre felfüggesztve
27	10 szarvasmarha pusztult éhen takarmány és víz hiányában, mivel a gondozó egy hónapig nem gondoskodott az ellátásukról	a büntetést 1 év próbaidőre elhalasztották, mivel a vádlott személyiségzavara korlátozta cselekménye felismerésében
28	megrúgta a szomszédból átszökött tyúkot, az állat májrepedésben elpusztult	60.000.- Ft pénzbüntetés

29	ittasan bántalmazott egy macskát	1 év 6 hónap szabadságvesztés (börtön fokozatban) 2 év próbaidőre felfüggesztve
30	kutya nyakára kölyökkorában zsinórt kötött, amely a növekedés során belenőtt a nyakába, átvágta a nyakmozgató izmokat, a kutya feje az ödémától a normális sokszorosára duzzadt	1 év 4 hónap szabadságvesztés (börtön fokozatban) 2 év próbaidőre felfüggesztve
31	erdőben szájkosarat és villogó nyakörvet viselő német dogokra lőtt, az egyik kutya elpusztult	300.000- Ft pénzbüntetés
32	elköltözött és három kutyáját láncra kötve magukra hagyta	1 év letöltendő szabadságvesztés (börtön fokozatban), 2 év közügyektől eltiltás
33	25 kölyökkutyából 16 elpusztult a hiányos szállítási körülmények miatt	1 év 2 hónap szabadságvesztés (börtön), 3 évre felfüggesztve, és 300.000.- Ft pénzbüntetés
34	májusban a fővárosba költözött, júniusban találtak rá a három láncra kötött, éhező kutyára	1 év szabadságvesztés (börtön fokozat) végrehajtásában 3 évre felfüggesztve
35	baromfiudvarba tévedő kutyát	6 hónap letöltendő

	<p>vasrúddal fejbevágta, zsákba kötve kirakta a búzamezőre</p>	<p>szabadságvesztés (börtön), 1 év közügyektől eltiltás, az állatkínzást egy másik büntetés próbaideje alatt követte el (garázdaság) (itt megjegyzendő, hogy az letöltendő ítéletet a Debreceni Törvényszék hozta, a Budapest Környéki Törvényszék visszaesők esetében az Ügyészek Lapja hivatkozott cikke szerint pénzbüntetést szab ki)</p>
36	<p>hivatásos vadász hattyúnyakcsapdát használt, az erdőben póráz nélkül sétáltatott kutya megtalálta és a csalifalat után kapva aktiválta a csapdát, amely elfogta és a kutya el is pusztult</p>	<p>állatkínzás helyett a minősítés orvvadászat lett 2 évre próbára bocsátották (vagyis a büntetés kiszabását halasztották el idős korára (75) tekintettel valamint arra a tényre, hogy nem volt egyértelműen alátámasztható, hogy kóbor kutyák elpusztítására törekedett volna a hivatásos vadász)</p>
37	<p>különösebb indíték nélkül felakasztott egy kutyát az utcán</p>	<p>a vádlott enyhe fokú autizmusa a büntethetőséget nem befolyásolta, 1 év szabadságvesztés (börtön fokozat) 2 év próbaidőre felfüggesztve</p>
38	<p>vadászház kapujából lelőtte a kb. 50 méterre lévő háromlábú</p>	<p>a vádlottat felmentették</p>

	német juhászt, mert állítása szerint zavarta a közelben levő juhokat	
39	verpeléti állatviadal ³⁵	1 év 10 hónap szabadságvesztés (börtön fokozat) 3 évre felfüggesztve
40	albérlő kidobta a harmadik emeletről a főbérlő macskáját	1 év szabadságvesztés (börtön fokozat) 2 évre felfüggesztve
41	vágóhídról elszökött sertést közterületen bántalmazta majd az állába vágott kampóval húzta vissza a vágóhídra	1 évre próbára bocsátották (a büntetés kiszabás elhalasztása)
42	több kutyát tartott olyan rövid láncon, hogy a kutyák leülni sem tudtak, nem etette, nem itatta őket, súlyosan alultáplált, kizáradt, parazitalepte állapotban találtak rájuk egy tanyán	1 év 4 hónap szabadságvesztés (fogház) 2 év próbaidőre felfüggesztve
43	hat kutyájukat hátrahagyva vidékről a fővárosba költöztek egy tettlegességig fajuló szomszédvita után, az állatok sorsa a szomszédok jóindulatán múlt	1 év szabadságvesztés (fogház fokozat) 2 évre felfüggesztve
44	fölösleges szaporulatként született macskakölyköket szatyorba rakott és bedobta a	280.000.- Ft pénzbüntetés

³⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=2O9xNBMh4sA> (2019. 09. 01.)

	szelektív hulladékgyűjtő konténerbe	
45	főlölegessé vált kutyáit egy előre megásott gödörbe akarta eltemetni, egyet ásóval fejbevágott (elpusztult) egyet élve eltemetett, egy megszökött, a szomszédok által értesített rendőrök ásatták ki az élve eltemetett állatot	9 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön), 1 év közügyektől eltiltás
46	baltával agyonütött egy kölyökkutyát, a szétnyílt hasfalú állatot egy rokon kisleány vitte haza vödörben a szüleihez, akik értesítették a rendőrséget és az állatvédőket	45 nap elzárás
47	magát kutyakiképzőnek kiadva a rábízott kutyákkal állatkínzó módon bánt (egy állatot a súlyos viselkedési zavarai miatt, melyet a „képzés” közben szerzett, el is kellett altatni)	1 év szabadságvesztés (börtön fokozat) 3 évre felfüggesztve, 3 év kiképzéstől eltiltás
48	hagyta, hogy a lánc a kutya nyakába nőjön, amely keringési problémákat, bőrelhalást és ödémát okozott	120.000.- Ft pénzbüntetés
49	élettársa kutyáját a nyári hőségben bosszúból az erkélyre zárta, az állat 2 órán belül	a büntetés kiszabását 2 év próbaidőre elhalasztották

	hőgutát kapott és elpusztult	
50	szomszédja kutyájának bosszúból fagyállóba áztatott tápot dobott át, tetten érték	120.000.- Ft pénzbüntetés
51	több mint 10 hurkot helyezett ki a vadásztársaság területén, mellyel fácánt és őzt fogott	orvvadászat és állatkínzás miatt 1 év szabadságvesztés (börtön) 3 év próbaidőre felfüggesztve
52	novemberben elköltözött a fővárosba, vidéki házához legközelebb következő év februárjában tért vissza, a kutyák addigra éhenhaltak, tetemük a földhöz fagyott ³⁶	1 év 2 hónap szabadságvesztés (börtön) 2 évre felfüggesztve
53	kacsáit tizedelő kutyát megfogta, felakasztotta és végignézte a haláltusáját	10 hónap szabadságvesztés (börtön) végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztve
54	emésztőgödörbe dobott négy fölösleges szaporulatként született kölyökkutyát	1 év 4 hónap szabadságvesztés (börtön) 3 évre felfüggesztve
55	„római kori romokat keresett” egy elhagyatott részen Veszprémből Balatonalmádiba menet, csomagtartójában lezárt kartondobozban 6 kutyakölyökkel melyek hőgutát kaptak (a dobozra igazoltatás közben	105.000.- Ft pénzbüntetés

³⁶ „Éhezés: az állatok a kezdeti izgatottság után nyugodtan fekszenek, környezetükre nem vagy csak kevéssé figyelnek és ha tehetik, mindenféle munka végzésétől tartózkodnak. Az éhezést a húsevők tovább állják, mint a növényevők, a renyhébb anyagcseréjű fiatalok és a soványak. A kutya a teljes éhezést 1-3 hónapig, a házinyúl 10-14 napig, az ember 20-30 napig esetenként még tovább bírhatja (feltéve ha ivóvizet kap).” dr. Sályi Gyula: Allatorvosi általános kértan

	bukkantak a rendőrök)	
56	56 kölyökkutyából 21 elpusztult a hiányos szállítási körülmények során	10 hónap szabadságvesztés (börtön) 1 év 6 hónapra felfüggesztve
57	3 lovat rendkívül rossz körülmények között tartott	180 óra közmunka
58	elkóborolt kutyáját gyerekek hozták haza, ezen úgy felidegesített magát, hogy előhozta a lőfegyverét és lelőtte az állatot	lőfegyverrel viszály és állatkínzás miatt 2 év szabadságvesztés (börtön) végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztve
59	állatvédők lakossági bejelentés alapján egy tanya melléképületében egy 11 éves járásképtelen, végletekig elhanyagolt állapotú, kiéheztetett kutyát találtak, melyet elpusztulni húztak ki oda	I.fokon a vádlott 6 hónap letöltendő szabadságvesztés (börtön) büntetést kapott, II. fokon ezt enyhítve a végrehajtást 1 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztették, mivel úgy ítélték meg, hogy a vádlott idős kora, alacsony iskolai végzettsége miatt cselekménye súlyát nem tudja felfogni

Az esetek elemzése során a vádlottak számára a legfőbb tanulság, hogy a legjobb védekezési stratégia a megbánás tanúsítása (mellyel kapcsolatban „természetesen” szintén eltérő a joggyakorlat: van, ahol automatikusan kezelik az enyhítő körülmények között, van ahol leszögezik, hogy a formális megbánás nem vehető enyhítő körülményként figyelembe) és a nehéz anyagi körülményekre való hivatkozás. Utóbbival még a felfüggesztett szabadságvesztés is elkerülhető, így a büntetés kiszabását halasztják el meghatározott időtartamra (próbára bocsátás). Mi az ilyen esetekből a bíróság számára a tanulság? Minden esetben kezdeményezni kell (kellene) az

állattartástól eltiltást, hogy legalább a jövőre nézve ne vegetáljanak láncra kötött, elzárt-bezárt, éhező, elfelejtett, direkt pusztulásra ítéltetett stb. állatok az állattartó udvarán arra várva, hogy kéthetente-havonta egyszer talán mégis kapnak enni. Amennyiben az aluliskolázottság és a nehéz szociális helyzet gátolta az elkövetőt annak felismerésében, hogy cselekménye helytelen volt (sok indokolásban megjelenő megállapítás) úgy legalább a jövőre nézve ki kellene küszöbölni az eltiltással az élőlények értelmetlen pusztulását, mert az elkövető ugyanabban az iskolázottsági és szociális helyzetben marad mint volt de újabb állatokat fog beszerezni és tartani, mert ebben semmi nem akadályozza meg.

„Elszaporodtak a hasonló bűncselekmények” - ez az indokolási közhely, indokolási panel sok döntésben visszaköszön anélkül, hogy statisztikai adatokkal támasztaná alá a bíróság. Ha áttekintjük a hivatkozott ENYÜBS és BM statisztikákat, láthatjuk, hogy ráadásul nem is igaz, az állatkínzás bűncselekmények száma évről évre csökken... (a valódi számot a bűncselekményre jellemző magas látencia nyilván befolyásolja).

A legborzasztóbb esetet, amely állatkínzással párosult, szó szerint idézem:

„A Debreceni Ítéltábla Dr. Balla Lajos vezette tanácsa helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Az ügyről. Az első fokon eljáró Miskolci Törvényszék 2015 májusában Fk. G. M. J. I.r. vádlottat társtettesként elkövetett emberölés büntette, társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette, társtettesként elkövetett rablás büntette és társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt 16 év fiataalkorúak börtönében letöltendő szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte, illetve vele szemben 37.000.- Ft vagyonekobzást rendelt el. K. A. II.r. vádlottat társtettesként elkövetett emberölés büntette, társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette, társtettesként elkövetett rablás büntette állatkínzás büntette és társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt 20 év fegyházbüntetésre, 10 év közügyektől eltiltásra és 37.000.-Ft vagyonekobzásra ítélte. G. R. III.r. vádlottat bűnpártolás büntette, társtettesként elkövetett rablás büntette és társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette miatt, mint a rablás büntetében különös visszaesőt 12 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra illetve 18.100.-Ft vagyonekobzásra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak és védőik részbeni - a rablás büntetének vádja alóli - felmentés és enyhítés érdekében, II.r. vádlott és védője az emberölés, a rablás és az állatkínzás büntette alóli

felmentésre továbbá a büntetés enyhítésére irányulóan fellebbeztek. A bíróság által megállapított tényállás szerint a vádlottak rokonok, I. III. r. vádlottak testvérek, II.r. vádlott pedig az unokatestvérük. A vádlottak és a sértettek is Miskolc egyik valaha szebb napokat látott hétvégi házas területén éltek. 2013 márciusában a vádlottak III.r. vádlott idősebbik gyermekének születésnapját ünnepelték és ittas állapotban voltak. I. és II.r. vádlott a késő esti órában távozott, útközben pedig elhatározták, hogy „csinálnak valamit”. Behatoltak az egyedül élő Sz. I. sértett házába, ott a sértettet bántalmazták és pénzt követeltek tőle. Mivel nem kaptak, egyre durvábban ütötték verték, rugdosták a férfit. I.r. vádlott időlegesen felhagyott a veréssel, szétnézett, hogy mit vihetne el. Közben lesodort egy kést a tv tetejéről. Ezt a kést vette fel II.r. vádlott és mivel nem találtak pénzt, dühében a sértettet többször nyakon illetve hátba szúrta. I.r. vádlottat is sértegette, amiért nem találtak pénzt, illetve amiért nem bántalmazta eléggé a sértettet. Addig-addig, míg I.r. vádlott is belevágta a kést a sértett hátába. A sértett már jó ideje nem reagált az ütlegelésre. A vádlottak ezt követően eltulajdonítottak egy gázpalackot, dohányárut némi élelmiszert összesen 37.800.- Ft értékben és távoztak a helyszínről. Otthon tettükkel eldicsekedtek III.r. vádlottnak, aki, hogy a cselekményt leplezze, a kést bedobta a kályhába és II.r. vádlott véres ruháját is elégette. A sértett belehalt az elszenvedett sérülésekbe. Másnap I., II. és III.r. vádlott egy szintén a közelben lakó F. József sértett kirabolására indultak. Lekapcsolták a villanyórát, az óvatosan kinéző sértettet megpróbálták leütni, azonban a sértett visszamenekült a lakásba és magára zárta az ajtót. II.r. vádlott a sértett kutyájának futóláncát feltekerte a közelben lévő autó tetőcsomagtartójára, így az addig két lábon álló állat elfáradt, saját testének tömege fojtotta meg és elpusztult. A sértett közben 13 db 1000.- forintost adott át a vádlottaknak a kémlelő ablakon azért, hogy távozásra bírja őket. Azonban vádlottak ezt követően folyamatosan rugdosták az ajtót, mire az kiszakadt a helyéről és a vádlottak kidobták az udvarra. A sértett bemenekült a fürdőszobába és az ajtót eltorlaszolta. A vádlottak itt is összepakoltak, amit találtak: mobiltelefon, dohányárut, élelmiszert összesen 41.300.- Ft értékben és távoztak. Ebben a néhány napban a I. és II.r. vádlott egy másik hétvégi házba is behatolt, azonban egy szabálysértési értéket meg nem haladó értékű televízióval távoztak a helyszínről.”³⁷

Hogyan értékeli a bíróság maga az ítékezés tapasztalatait állatkínzási ügyekben?

³⁷ <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/debreceni-itelotabla-emberoles-maganlaksertes> (2019. 09. 01.)

„2016. április 29-én két témában tartott sajtótájékoztatót a Fővárosi Törvényszék. Összegezte az állatkínzás bűncselekményének fővárosi ítélkezési tapasztalatait, kitérve a 2013-ban életbe lépett szigorítás óta kiszabott büntetésekre. Emellett a gyermekek helyzetére fókuszálva tájékoztatót a családjogi perek fővárosi gyakorlatáról, kiemelve a szülői felügyeleti jog rendezésére és a gyermek meghallgatására vonatkozó új szabályok alkalmazását. Dr. Póta Péter, a Fővárosi Törvényszék sajtószóvivője elmondta, hogy a 2013. július 1-től hatályos új Btk. szerint az követ el állatkínzást, „aki gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben indokolatlanul olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy az állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza, illetve gerinces állatát vagy veszélyes állatát elűzi, elhagyja vagy kiteszi.” A bűncselekmény minősített esete, ha az állatkínzás az állatnak különös szenvedést okoz, vagy több állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza. A sajtószóvivő a fővárosi ítélkezési gyakorlatból vett példákkal illusztrálva mutatta be, hogy milyen magatartásokkal valósítható meg a bűncselekmény: mit jelent a bántalmazás, a rossz bánásmód. Az állatkínzás alapesetben vétség, és 2 évig, minősített esetben büntett, és 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. A Btk. a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása helyett lehetőséget ad enyhébb büntetés (például felfüggesztett szabadságvesztés, közérdekű munka, pénzbüntetés) vagy akár intézkedés (például megrovás, próbára bocsátás, jóvátételi munka) alkalmazására is. A bíró mindig az adott ügyet, egyedileg vizsgálja. A büntetés kiszabásakor gondosan mérlegeli a bűnösségi körülményeket: az elkövetett cselekményt és az enyhítő, súlyosító körülményeket. E körben szerepet kap az elkövető személyisége, a cselekmény előtt vagy alatt, illetve azt követően tanúsított magatartása. Enyhítő körülmény a megbánás, a büntetlen előélet, azonban súlyosító körülmény például a gátlástalan elkövetés. Az új Btk. hatálybalépése, 2013 óta a Fővárosi Törvényszékhez tartozó kerületi bíróságokon indult 23 büntetőeljárásból 11-ben született elsőfokú ítélet, melyből 7 első fokon jogerőre emelkedett, 2 másodfokon lett jogerős. Másodfokon 2 eljárás van folyamatban. A kínzást elszenvedő állatok többnyire kutyák és macskák voltak de szerepel köztük nyúl, kakas, japán kakas és egy csüngóhasú vietnami anyakoca is 10 kismalacával. A jogerős ítéletekben felfüggesztett szabadságvesztést, illetve közérdekű munka büntetést szabott ki a bíróság. A felfüggesztett szabadságvesztések mértéke: 2 év, 1 év, 8 hónap, 6 hónap - többnyire 1, illetve 2 évre felfüggesztve. A közérdekű munka büntetések időtartama: 120, 180, 200 óra. A bírók végrehajtandó szabadságvesztést jellemzően akkor alkalmaznak, ha az elkövető nagy szenvedést és gyötrelmet okozott az állatnak, vagy kedvezőtlenek az elkövető személyi

körülményei: felfüggesztett, illetve feltételes szabadságvesztés hatálya alatt, vagy visszaesőként követte el a cselekményt. 2016-ban első fokon nem jogerősen két esetben szabott ki a bíróság letöltendő szabadságvesztést. Az állatkínzás témakörével kapcsolatban arra az újságírói kérdésre, hogy mi történik a súlyosan megkínzott állatokkal, dr. Dénes Veronika, a Pesti Központi Kerületi Bíróság büntetőbírája elmondta, hogy ezeket az állatokat „lefoglalják” és mint „bűnjelet” kezelik az eljárás végéig. Állatvédő egyesületekhez kerülnek, ahol gondjukat viselik és ahonnan az eljárás befejezését követően nevelőszülőkhöz kerülnek. Arra a kérdésre, hogy mennyi ideig tart egy állatkínzás ügyben indult büntető eljárás, a bíró azt válaszolta, hogy ugyan nem soron kívül tárgyalandó ügyekről van szó, de viszonylag rövid idő alatt, néhány tárgyaláson lefolytathatóak ezek az eljárások. Többek között azért, mert nem igényelnek hosszas bizonyítást, általában 1-2 szemtanút hallgat meg a bíróság. Így összességében 1-1,5 év alatt befejeződnek ezek az ügyek. A kiszabható büntetési tételekkel kapcsolatban a bíró hangsúlyozta: „végreajtandó szabadságvesztést akkor szab ki a bíróság, amikor különösen kegyetlen, brutális módon kínoz meg az elkövető egy állatot, nincs enyhítő körülmény, illetve már felfüggesztett szabadságvesztés ideje alatt követte el a bűncselekményt vagy visszaeső.”³⁸

Az állatvédő szervezetekre bízással kapcsolatban megjegyzendő, hogy a civilek a tartási költségekhez hosszú idő után jutnak hozzá (hasonló módon, mint az igazságügyi szakértők a szakvélemény díjához). A teljesség igénye nélkül az utóbbi időszakból: M. Van Zijl ellen állatkínzás miatt indított büntetőügyben³⁹ a Somogy Megyei Rendőrkapitányság Bűnügyi Igazgatóságának Gazdaságvédelmi Osztálya a tanulmány lezárásának idejekor (2019. szeptember 1.) három hónapos késésben van a barcsi szaporítótelep felszámolásában részt vevő több mint 10 állatvédelmi szervezet tartási költségei utalásában (az összeg több mint 20 millió forintot tesz ki több mint 100 kutya tartásáért és kezeléséért).

E három hónapos késés eltörlül a Bottyán Equus Alapítvány több éves kálváriája mellett, amikor is polgári pert kellett indítaniuk annak érdekében, hogy a több éve (!) rájuk bízott lovak tartási költségét az illetékes törvényszék kifizesse (és amely per során a törvényszék többek között megkérdőjelezte a vonatkozó IM-BM-PM közös rendelet hatályát magára nézve, és arra hivatkozott,

³⁸ <https://fovarositorvenyszek.birosag.hu/hirek/20160502/csaladjogi-perek-es-az-allatkinzas-itelkezesi-gyakorlata-sajtotajekoztato-fovarosi> (2019. 09. 01.)

³⁹ 14000/232/2018. bü. számú határozat a bűnügyi költség megállapításáról

hogy külön együttműködési szerződés nélkül nincsen tartásiköltség-fizetési kötelezettsége a szervezet részére - a kamatokat is figyelembe véve itt is több húszmillió forintról beszélünk)⁴⁰.

Ha már szűrt, szerkesztett valóságok: a bíróság honlapján való kutakodás közben merült fel bennem, hogy vajon a büntetőeljárásban részt vevő többi szerv (illetve a kutatással foglalkozó többi intézmény) milyen információkkal tud szolgálni állatkínzás témakörében, így az ő honlapjaikat is átbogarásztam. (A Magyar Kriminológiai Társaság honlapján egyetlen találat sem volt állatkínzás keresőszóra ami eléggé meglepett, az MTA Jogtudományi Intézet oldalán 127, míg az Országos Kriminológiai Intézet oldalán 7 találat volt állatkínzás keresőszóra 2019. augusztus 1-jén, ezekről egy másik cikkben fogok írni).

A **rendőrség** honlapján 2019. augusztus 1-jén az „állatkínzás” keresőszóra 89 találat volt⁴¹, az esetleírások 2014-2019. közöttiek, vagyis az előbb fejtegetettek szerint a szerkesztett valóság itt sem adja ki az ügyek 10%-át sem.

Sem a bíróság, sem a rendőrség, sem az ügyészség honlapján nincsenek 2014. előtti esetek, holott az állatkínzás tényállása 2004-ben került be a büntetőjogi kódexbe, így biztos érdekes és tanulságos lenne az első tíz év joggyakorlatának vizsgálata is. Dr. Tilki Katalin, az Országos Kriminológiai Intézet tudományos munkatársának kutatása is „csak” 197 db 2012-2016. közötti ügyet dolgoz fel, így gyakorlatilag az állatkínzás joggyakorlatának első tíz évéről sem komoly elméleti kutatótól, sem gyakorlati szakembertől nem olvashatunk átfogó módon semmit.

A rendőrség honlapja szerint 2014-2019. között 701 állatot kínoztak meg vagy pusztítottak el honfitársaink (a bírósági esetleírások összegzéseként ez ugye „csak” 213 volt) a publikált esetek leírása minden esetben azzal zárul, hogy a rendőrség megindította a nyomozást, vagy vádemelésre továbbította az ügyet az ügyészségre. A 701 állat összetétele: 23 ló, 1 süllő, 2 csuka, 47 keszeg, 3 őz, 38 macska, 6 ürge, 2 parlagi sas, 17 kecske, 7 ponty, 317 sertés, 3 szarvas, 2 róka, 1 bárány, 1

⁴⁰ 9.B.164/2014/27. büntetőügy, P.21.119/2017. polgári ügy

⁴¹ <http://www.police.hu/kereses?q=%C3%A1llatk%C3%ADnz%C3%A1s> (2019. 08. 01.)

birka, 16 szarvasmarha. Az ügyek mintegy 80%-ban azonosak a bíróság oldalán publikáltakal, de néhány szakmailag kiemelten érdekes eset utóélete a bíróság oldalán már nem követhető.

Milyen esetekben sikeres a rendőrség az elkövetők felderítésében a saját esetleírásai szerint? Akár órákon belül elfogható a saját állatát bántalmazó vagy elpusztító gyanúsított, a saját vagy bérelt ingatlanon hátrahagyott állat gazdája, illetve általánosságban a közterületen történt cselekmények elkövetője (ahol tanú, térfigyelő kamera áll rendelkezésre). Milyen esetekben sikertelen a felderítés? Lakott területtől távolabb kidobott, elhagyott élő állatok vagy tetemek elhelyezése esetén, ahol nehézkes a tanúkutatás, ahol több nap vagy hét eltelhet a cselekmény elkövetésétől anélkül, hogy azt bárki észlelné. Mi fontos a gyors felderítéshez? Bizonyos, hogy a szakmai kompetenciákon túl az állatszeretet is döntő: Suzi kutya (megmentése után: Kobak) ügyében az esetleírás szerint megmenekülése egy törökszentmiklósi rendőrnőnek is köszönhető, aki orvoshoz jutásában szállítással segített.

„A Szekszárdi Rendőrkapitányság indított büntetőeljárást két rendbeli állatkínzás vétség elkövetésének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen. Lakossági bejelentés érkezett a rendőrségre 2019. március 24-én az esti órákban, hogy egy helyi férfi a Sió kölesdi szakaszán két elpusztult kutya tetemét találta az előző napon. A Szekszárdi Rendőrkapitányság munkatársai nagy erővel az elkövető felkutatására intézkedtek, melynek során a helyi körzeti megbízott és az állampolgárok együttműködésével rövid időn belül megállapították az elkövető személyazonosságát. A bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt - egy helyi férfit - 2019. március 25-én a kora délutáni órákban előállították, és gyanúsítottként hallgattak ki, aki elszámoltatása során elismerte az állatkínzást.”⁴²

„A Mezőtúri Rendőrkapitányság állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított eljárást egy helyi lakos ellen. A 26 éves férfi 2018. október 9-én este Mezőtúr egyik utcáján sétáltatás közben úgy bántalmazta kiskutyáját, hogy az eb a helyszínen elpusztult. A rendőrök rövid

⁴² <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/allatkinzas-kolesden> (2019. 09. 01.)

időn belül azonosították és elfogták a férfit. S. Ferencet előállították a Mezőtúri Rendőrkapitányságra, ahol gyanúsítottként kihallgatták.”⁴³

„A nyomozás adatai szerint az 51 éves férfi 2018. augusztus 25-én 19 óra és 2018. augusztus 26-án 9 óra 15 perc között Inárcs, Csikósi utca végén lévő erdős területen egy fára felakasztotta a kutyáját, amely ennek következtében elpusztult. Az elpusztult ebet 2018. augusztus 26-án 9 óra 15 perc körül egy férfi vette észre, aki bejelentést tett a rendőrségre. A dabasi rendőrök az ügyben végzett adatgyűjtés eredményeként négy órán belül azonosították a bűncselekmény feltételezett elkövetőjét, a kutya gazdáját, akit otthonában elfogtak, és a Dabasi Rendőrkapitányságra előállították. A nyomozók a férfit gyanúsítottként kihallgatták.”⁴⁴

„A Karcagi Rendőrkapitányság állatkínzás büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított eljárást egy helyi lakos ellen. A 49 éves férfi 2017. június 9-én 7 óra 45 perc körüli időben Kisújszállás egyik utcájában két bevásárló táskát hagyott az út melletti fűben, amelyekben összesen hat újszülött kiskutya volt. Állampolgári bejelentés alapján érkeztek a járőrök a helyszínre, de négy kiskutya addigra elpusztult. Az állatorvos elsődleges véleménye alapján a jószágok élve születtek, a szatyorba csomagolás miatt fellépő fulladás okozhatta a halálukat. A rendőrök rövid időn belül azonosították, felkutatták, elfogták és a Kisújszállási Rendőrsre előállították a jogsértőt, akit gyanúsítottként hallgattak ki. Az életben maradt állatok elhelyezéséről a helyi gyepmester gondoskodott.”⁴⁵

Azonnali beavatkozás közel száz éve az Országos Állatvédő Egyesület és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének 1929. májusi közlönyének 7. oldalán: „Állatvédő rendőr életveszélyben. (1929.) április hó 4-én este félhét óra tájban Kispesten a Vörösmarty-utca és az Egert-utca sarkán posztoló Domonkos István rendőrt a járókelők közül többen arra figyelmeztették, hogy néhány lépéssel arrább egy kocsis botrányosan ütlegeli a lovát. Domonkos rendőr a jelzett helyre ment, ahol meggyőződött az állatkínzásról és igazolásra szólította fel a botrányt okozó kocsiszt. Fáji János 28

⁴³ <http://videk.ma/2018/10/brutalis-allatkinzas-mezoturon-setaltatas-kozben-verte-agyon-kutyajat/> (2019. 09. 01.)

⁴⁴ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/birosag-ele-allhat-az-allatkinzo> (2019. 09. 01.)

⁴⁵ <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/allatkinzas-miatt-allitottak-elo-1> (2019. 09. 01.)

éves fuvaroskocsis a rendőr közbelépésére sem hagyott fel a ló ütlegelésével, sőt a rendőr ismételt felszólítására dühödten a rendőrnek ugrott, megragadta köpenyét és erőszakkal kirántotta hüvelyéből a rendőr kardját. A váratlanul megtámadott közrendőr védekezni próbált, azonban ekkor a háta mögé ugrott Korányi Lajos 32 éves soffőr, aki a megtámadott Domonkos István karját hátulról lefogta. A következő pillanatban Fáji János kocsis a rendőrtől elvett karddal Domonkos István felé sujtott, mire a szorongatott helyzetben lévő rendőr ereje megfeszítésével kiragadta magát a soffőr szorításából, előkapta pisztolyát és lövést adott le, amely Fáji János kocsist a hasán találta el. A kocsist a kispesti mentők súlyos állapotban a Szent István kórházba szállították. Korányi Lajos soffórt pedig maga Domonkos rendőr a kispesti kapitányságra előállította. A rendőrség az ügyben nyomozást indított. Az Országos Állatvédő Egyesület a derék rendőrt, aki életének veszélyeztetésével védte az állatokat a főparancsnok útján husz pengő jutalomban és elismerésben részesítette, a főkapitány úr megengedte a jutalom átadását és köszönetet mondott egyesületünknek.”

Az utolsó mondattal kapcsolatban érdekességként megjegyzem, hogy az Országos Állatvédő Egyesület és a többi magyarországi állatvédő egyesületek 1905. évkönyve 15. oldalán külön név szerint megemlíti azt az öt magyar királyi rendőrt (Vér Imre, Kiszti István, Sisóvszki István, Drevenka István, Murányi József) akik 20-20 korona jutalomban részesültek „az állatvédelem és gondozás terén kifejtett buzgalmukért” az állatvédő szervezet közgyűlésének döntése alapján, valamint az évkönyvben található 1906. évi költségvetési tervben 1000 koronát irányoztak elő „rendőrök, mező-erdőőrök és polgári személyek jutalomdíjának”.

És amikor a szakmai kompetenciák mellé állatszeretetet is párosul:

„A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába 2017. szeptember 7-én az esti órákban érkezett lakossági bejelentés, melyben egy felsőzsolcai férfi elmondta, hogy a Kertekalja utcában ismeretlen személy egy bekötött, zöld zsákban kitett több kiskutyát, amelyek abban mozognak és nyüszítenek. A rendőrök azonnal a megadott címre mentek, ahol az időközben kiszabadult kiskutyák beszorultak egy csapadékgyűjtő csőrendszerbe. A járőrök

hosszas munka után kiszabadították a nyolc kiskutyát, amelyek közül egynek az életét már nem tudták megmenteni. A hét kiskutyát a Felsőzsolcai Rendőrőrs udvarán lévő egyik üres garázsban szállásolták el, majd másnap egy kutyust egy helyi hölgy örökbefogadott.”⁴⁶

„A Kunszentmártoni Rendőrkapitányság eljárást indított állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt G. István és M. Antal kungyalui lakosok ellen. Az eddigi adatok alapján G. István barátjával együtt 2019. február 16-án 18 óra körül saját otthonában súlyosan bántalmazott egy keverék kutyát, ami pár napja került a tulajdonába. Az alsóépületben egy madzagot tettek Suzi nyakára, amelynek segítségével lefogták, majd egy fejszével többször a fején megütötték, miközben rugdosták is. Az állatkínzást követően a magára hagyott eb elszökött az ingatlanról, és egy közeli házba bemenekült. Az ott lakó emberek azonnal ételt, italt adtak a rémült, több helyen vérző állatnak, és segítséget kértek. A kutya megmentésére civilek, orvosok és állatmentők is összefogtak. Köztük egy szabadnapos törökszentmiklósi rendőrőrnő is, aki saját kocsijával vitte Suzit Monorig. Innen az állatvédők szállították Budapestre, ahol ellátták, és azonnal megműtötték a súlyosan sérült ebet. A kutyus az időben érkező segítség hiányában biztosan elpusztult volna.”⁴⁷

Házkutatás jelentősége állatkínzási ügyekben: amikor állatkínzáshoz vagy orrvadászathoz hurkot használnak és házkutatás elrendelésére kerül sor, a publikált eseteleírások többségében további hurkokat és más orrvadászatra alkalmas eszközöket találtak a gyanúsított ingatlanában. Gyakran előfordul, hogy a társadalom körében általánosságban ártalmatlannak vélt léghuskaival való lövöldözés után tartott házkutatás során engedély nélkül tartott fegyvereket, hangtompítót, gépkarabély-tárat⁴⁸ (!) találtak. Levonható tehát a következtetés, hogy a léghuskaival lövöldözők fegyverek iránti szeretete (?) mániája (?) gyakran engedély nélkül tartható lőfegyverek birtoklásával is párosul. Szeretnénk-e olyan szomszéd mellett élni, aki dühében léghuskaival lövöldöz a tyúkjainkra, macskánkra, kutyánkra, de egyébként otthonában komplett fegyvertárat rejteget?

⁴⁶ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/allatkinzas-2> (2019. 09. 01.)

⁴⁷ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/fejszevel-utottek-suzit> (2019. 09. 01.)

⁴⁸ <http://ugyeszseg.hu/vademeles-allatkinzas-lofegyverrel-visszaeles-es-kabitoszer-birtoklasi-miatt/> (2019. 09. 01.)

A rosszul tartott állatok körül a helyszíni szemlén az ingatlanon alaposan körbetekintve további, minősített tényállási esetet (több állaton elkövetett állatkínzás) megalapozó információkat szerezhet az eljáró rendőr: „a gyanúsított továbbá elmondta, hogy a nem kívánt újszülött kutyakölyköket az udvarán lévő kútba dobta”.⁴⁹

Meglepően magas számban (a találatok több mint 10%-ában) szomszédbosszú az állatbántalmazás motívuma (a rendőrségi találatok mellett az ügyészségi találatok között is nagy számban említenek olyan állatkínzásos ügyeket, ahol az indíték a bosszúállás volt a szomszédon), ilyen esetek például: a régóta vitában álló szomszéd kutyájára rálőtt (2014.), fészerbe zárt állatokat szúrt meg házilagosan készített lándzsával, mivel korábban kertjébe szöktek (2016.), lakása előtt bántalmazta szomszédja kutyáját (2014.), löfegyverre alakított légfegyverrel lőtte meg szomszédja kutyáját (2014.), baltával többször lecsapott a szomszédból átszökő kutyára (2016.), 10 éves fiú akasztotta fel a szomszéd kutyáját, mert családját zavarta a kutyaugatás (2015.), légpuskával akarta elijeszteni szomszédja kutyáját de elvétette és lelőtte (2016.), tetten érte szomszédját amint fagyállóval átítatott kekszet dobált át, a szomszéd elismerte, hogy már évek óta zavarja a kutyaugatás (2015.).

A bírósági találatok elemzése alapján a 2014-2019. között állatkínzásért elítéltek mintegy 10%-a visszaeső volt (azaz korábban már követett el szándékos bűncselekményt) és szintén mintegy 10%-a az állatkínzás mellett (azzal egyidejűleg) más erőszakos jellegű bűncselekmény miatt is felelősségre vonásban részesült a hivatkozott időszakban.

A rendőrségi honlapon található 89 eset leírásából adódóan sajnos alkalmatlan arra, hogy abból más bűncselekményekkel való összefüggést (visszaesői elkövetést vagy mást) megállapítsunk, viszont például gyakori leírás a családi vita, szóváltás után (esetenként ittas állapotban) elkövetett

⁴⁹ „A rendelkezésre álló adatok szerint a Márkón élő 50 éves nő kíméletlen bánásmódban részesítette a családi házában tartott kutyáit. Az állatvédők értesítették arról a rendőrséget, hogy a márközi családi ház udvarán lesoványodott, ápolatlan kutyák élnek. A nyomozás során a nőt állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt gyanúsítottként vonták felelősségre. A nyomozás adatai szerint a nem megfelelő körülmények között tartott három eb már hosszú ideje éhezett, ami miatt egyikőjük el is pusztult, tetemét az udvarban található melléképületben megtalálták a rendőrök. Az eljárás során arra is fény derült, hogy a gyanúsított a nem kívánt, újszülött kutyakölyköket az udvarán lévő kútba dobta. A Veszprémi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya a nyomozást a napokban fejezte be, az ügyiratot pedig a gyanúsított ellen szóló vádemelési javaslattal továbbította a Veszprémi Járási Ügyészség felé.”

állatkínzást (szóváltás után a kutyát falhoz vágta, erkélyen kidobta, megtaposta) tehát a leírásokból következően hangsúlyosan van összefüggés a családon belüli bántalmazás és az állatkínzások elkövetése között.

Két jellegzetes szakmai hibát találtam a rendőrségi esetleírásokban: „A helyszínen a hatósági állatorvos a körülményeket megvizsgálta és megállapította, hogy felmerül az állatkínzás gyanúja, (...)”, itt le kell szögezni, hogy helyszíni szemle során eseti szakértőként, szaktanácsadóként segíthet a hatósági állatorvos olyan ügyekben, ahol biológiai-etológiai ismeretekre is szükség van, tehát szakkérdésben, de jogkérdésben vagyis a gyanú kimondásában nem: az csakis az eljáró rendőr hatásköre lehet. (A későbbiekben pedig a szakkérdés eldöntéséhez nyilvánvalóan igazságügyi állatorvos szakértőt kell kirendelni az erre szolgáló névjegyzékből).

A másik jellegzetes szakmai hiba: „Az egyenruhások állatorvost hívtak, aki a kutyát megvizsgálta és elmondta, hogy nem megfelelően van tartva.” Ránézésre a kutya állapota diagnosztizálható, nem a tartási körülmények. Sovány állatra nyilván rámondható, hogy éhezették, de kövér állat is szenvedhet pl. minőségi éhezésben, amikor mondjuk a szaporítótelepen kukoricadarával etetik a kutyákat.

A rendőrség honlapján fellelhető esetekben az állatkínzás leggyakrabban a következő bűncselekményekkel áll halmazatban: orvvadászat, természetkárosítás, lopás, orvhalászat.

Az **ügyészség** oldalán (szintén 2019. augusztus 1-jén⁵⁰) 106 találat van állatkínzásra, 4052 (!) állat szerepel a publikált esetekben: 216 kutya, 36 macska, 64 ló, 57 őz, 5 fogoly, 5 nyúl, 3400 tyúk, 150 különböző fajtájú hal (nem részletezik), 2 róka, 100 sertés, 1 fácán, 13 szarvasmarha, 2 tyúk, 1 szamár. Az esetleírások vagy a jogerős ítélet meghozatalának jelzésével záródnak, vagy pedig annak a büntetésnek (intézkedésnek) a jelzésével, amelyre a vádindítványban javaslatot tettek.

⁵⁰ <http://ugyeszsseg.hu/?s=%C3%A1llatk%C3%ADnz%C3%A1s&submit=Keres%C3%A9s> (2019. 08. 01.)

Mi okozta az állatkínzással érintett állatok számának ilyen mértékű eltérését a három honlap találatai között? Sajnos egyre tipikusabb magatartás haszonállat-tartók között az állatok megvásárlása után fellépő „pénzügyi nehézségek miatt” azok sorsukra hagyása, az ügyészség oldalán található ilyen eset „dobta meg” és okozott ekkora különbségeket az adatokban. Jellemző még a haszonállat-tartás kapcsán a különböző állami támogatásokhoz való hozzájutás miatti tartás (pl. legeltetési támogatás), ahol sajnos teljesen ellenőrizetlen a támogatások felhasználása és a tartott állatállományok állapotának ellenőrzése (egyre több hír szól elkóborolt lovakról, elszökött szarvasmarhákról, melyek éhségükben áttörik a villanypáztort és élelem után kutatnak, veszélyeztetve mások vagyonát, testi épségét, közlekedési balesetet okozhatnak stb.).⁵¹ Cselekvőképes, felelősségteljes emberként érthetetlen, miért nem adják el ilyenkor még időben az állatokat más gazdáknak, ha nyomott áron is, de legalább ily módon pénzhez jutva, miért jobb megoldás több száz vagy több ezer baromfi, sertés, szarvasmarha és más állat kínhalálát előidézni.

„A Tatabányai Járási Ügyészség állatkínzás bűntette miatt nyújtott be vádiratot egy gazdasági társaság ügyvezetőjével szemben, akinek a mulasztása miatt kb. 3400 tyúk hullott el. Emiatt az elsőfokú bíróság - az ügyészség indítványa alapján - a férfit végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre és az állattartással kapcsolatos foglalkozástól eltiltásra ítélte. Az elkövető egy Kft. ügyvezetőjeként 2018. február hónapban kb. 3800 db tyúkot vásárolt, melyet a Komárom-Esztergom megyei telephelyén tartott. A férfi a tyúkokat egészen 2018. június végéig megfelelően gondozta, ellátta a szükséges takarmánnyal és vízzel. Ezt követően vádlottnak anyagi nehézségei keletkeztek, az állatokat 2018. július hónap közepétől 2018. július 25-ig terjedő időszakban magára hagyta. A vádlott nem ment ki a telephelyre, az ott lévő állatokat sem takarmánnyal, sem vízzel nem látta el és más személyt sem bízott meg azzal, hogy az állatokról gondoskodjon. A vádlott magatartása következtében a telephelyen tartott tyúkok közül mintegy 3400 elpusztult. A vádiratban az ügyészség arra tett indítványt, hogy a bíróság a vádlottat végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetésre ítélje, valamint az állattartó foglalkozástól meghatározott időre tiltsa el. A Tatabányai Járásbíróság tárgyalás mellőzésével, büntetővégzésben az ügyészség indítványának helyt adott, a vádlottal szemben 1 év 4 hó, végrehajtásában 3 évre felfüggesztett

⁵¹ <https://www.agrarszektor.hu/allat/csontsovany-lovakra-talaltak-egy-tanyan-bilincsben-vittek-el-a-gazdat.14891.html> (2019. 09. 01.), <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/kozlekedesrendeszet/lovak-az-autopalyan-frissitve> (2019. 09. 01.)

börtönbüntetést szabott ki, valamint 5 évre eltiltotta őt az állattartással kapcsolatos foglalkozástól.”⁵²

Egyre több esetben a gyanúsított maga szolgáltatja a bizonyítási eszközt: „A Pécsi Járási és Nyomozó Ügyészség nyomozást rendelt el állatkínzás vétsége miatt az egyik közösségi oldalon megosztott videófelvétel alapján. Egy váci férfi tett feljelentést a Pécsi Járási és Nyomozó Ügyészségen állatkínzás vétsége miatt ismeretlen tettes ellen, aki az egyik közösségi oldalon nyilvánosságra hozott felvételek szerint több alkalommal bántalmazott egy kismacskát, belerúgott, a falhoz csapta azt, illetve a hűtőszekrény fagyasztójába zárta. Mivel a videófelvételen látottak megalapozzák az állatkínzás elkövetésének gyanúját, ezért a Pécsi Járási és Nyomozó Ügyészség elrendelte a nyomozást, melynek teljesítésével a Pécsi Rendőrkapitányságot bízta meg.”⁵³

Jellegzetes eseteírások az ügyészség oldalán az ittasan, családi vita, veszekedés közben elkövetett állatkínzások. (Egy 2007-es statisztika szerint minden negyedik elítélt ittas állapotban követi el tettét).⁵⁴

„A vádirat szerint 2017. március 4-én a vádlott fia és menyé a vádlott IV. kerületi lakásába vitte a néhány héttel korábban, az M1-es autópályánál talált foxterrier keverék kutyát és otthagyták megőrzésre. A férfi délelőtt 11 óra körül ittas állapotban kiment az ötödik emeleti lakás erkélyére, és onnan a kutyát az erkély korlátján átemelve kidobta. A vádlott cselekményét járókelők észlelték, majd a társasház előkertjébe zuhant kisállatot állatkórházba szállították. A kutya az esés következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy az életmentő műtét ellenére másnap reggel elpusztult. A Budapesti IV. és XV. Kerületi Ügyészség a férfival szemben állatkínzás vétsége miatt vádiratot nyújtott be az illetékes bíróságra.”⁵⁵

„A vádlott a volt feleségével és két közös kiskorú gyermekükkel élt együtt Hajdúnánáson, egy társasházi lakásban, ahol a család kutyát tartott. 2018. április 2-án 16 óra körül a férfi ittasan, az

⁵² <http://ugyeszseg.hu/allattartassal-kapcsolatos-foglalkozastol-eltiltasra-is-inditvanyt-tett-az-ugyesz/> (2019. 09. 01.)

⁵³ <http://ugyeszseg.hu/nyomozas-elrendelese-allatkinzas-miatt/> (2019. 09. 01.)

⁵⁴ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/ismertbun.pdf> (2019. 09. 01.)

⁵⁵ <http://ugyeszseg.hu/vadat-emelt-az-ugyeszseg-egy-ferfival-szemben-aki-az-otodik-emeletrol-dobott-ki-egy-kutyat/> (2019. 09. 01.)

erkélyről kiabálva szidalmazta a volt feleségét, kidobott egy pár papucsot, egy akkumulátortöltőt és végül egy vasreszelőt. A vasreszelő a társasház udvarán álló gépkocsira esett, betörte annak hátsó szélvédőjét és eltörte a csomagtartó ajtó belső műanyag burkolatát. Mindezzel a vádlott 151.000,- forint kárt okozott a jármű tulajdonosának, amely nem térült meg. A férfi ezt követően bement a lakásba, ahol meglátta a kutyát, ami rendszeresen morog rájuk, ezért feldühödött, elővett egy pillangókést és azzal a kutyát a hátán megszurta, majd a vérző állatot a 3 méter magas erkélyről kidobta. A kutya a térkővel burkolt udvarra esett, melynek következtében a tüdeje is megsérült. A férfi 6 cm mély sebet ejtett az állaton, de az nem hatolt a mellüregbe és így nem vezetett az állat pusztulásához. A vádlott dühöngése miatt volt felesége kihívta a rendőrséget. A férfival szemben két járőr intézkedett, akiket a vádlott folyamatosan sértegetett és szidalmazott. A bűncselekmények elkövetését beismerő vádlott ellen a Hajdúböszörményi Járási Ügyészség állatkínzás vétsége, kisebb kárt okozó rongálás vétsége és becsületsértés vétsége miatt emelt vádat a Hajdúböszörményi Járásbíróságon. A tárgyalás mellőzésére irányuló vádiratban felfüggesztett fogházbüntetés kiszabását indítványozta, továbbá indítványt tett arra, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez használt kést kobozza el a járásbíróság.”⁵⁶

„A nagykőrösi férfi 2018. április 08-án délelőtt megharagudott volt barátnőjére, ezért elhatározta, hogy bosszút áll rajta, és elpusztítja volt barátnője kutyáját, egy fehér szőrű máltai selyemkutyát, amely szakításukat követően a férfinál maradt. A férfi a házának udvarán egy fejszenyéllel nagy erővel fejbe vágta a kutyát. A kutya az ütéstől azonnal összerogyott, miközben nagyot vonyított, majd a férfi a fejszenyéllel még egyet ráütött a kutya testére. Ezután az állat már nem mozgott, a férfi beletette egy zsákba, bekötötte a zsák száját, majd kerékpárral elvitte a Kőrös-ér partjára, ahol talált egy illegális szemétkerékhelyet, és oda letette a zsákot. Miután a férfi hazament, felhívta volt barátnőjét, és közölte vele, hogy elajándékozta a kutyát. A kutya az ütésektől nem pusztult el, azonban egyik oldalára lebényült, a zsákból nem tudott kiszabadulni. Az állatot még ezen a napon 17 óra körüli időben megtalálták, életét csak az állatorvosi beavatkozás mentette meg. Az elkövetővel szemben a Nagykőrösi Járási Ügyészség vádat emelt állatkínzás büntette miatt. Bűnösségéről a Nagykőrösi Járásbíróság fog dönteni.”⁵⁷

⁵⁶ <http://ugyeszseg.hu/az-ittas-ferfi-duheben-megszurta-majd-az-erkelyrol-kidobta-a-csalad-kutyajat/> (2019. 09. 01.)

⁵⁷ <http://ugyeszseg.hu/a-baratnoje-kutyajan-allt-bosszut-a-szakitasert-egy-nagykorosi-ferfi/> (2019. 09. 01.)

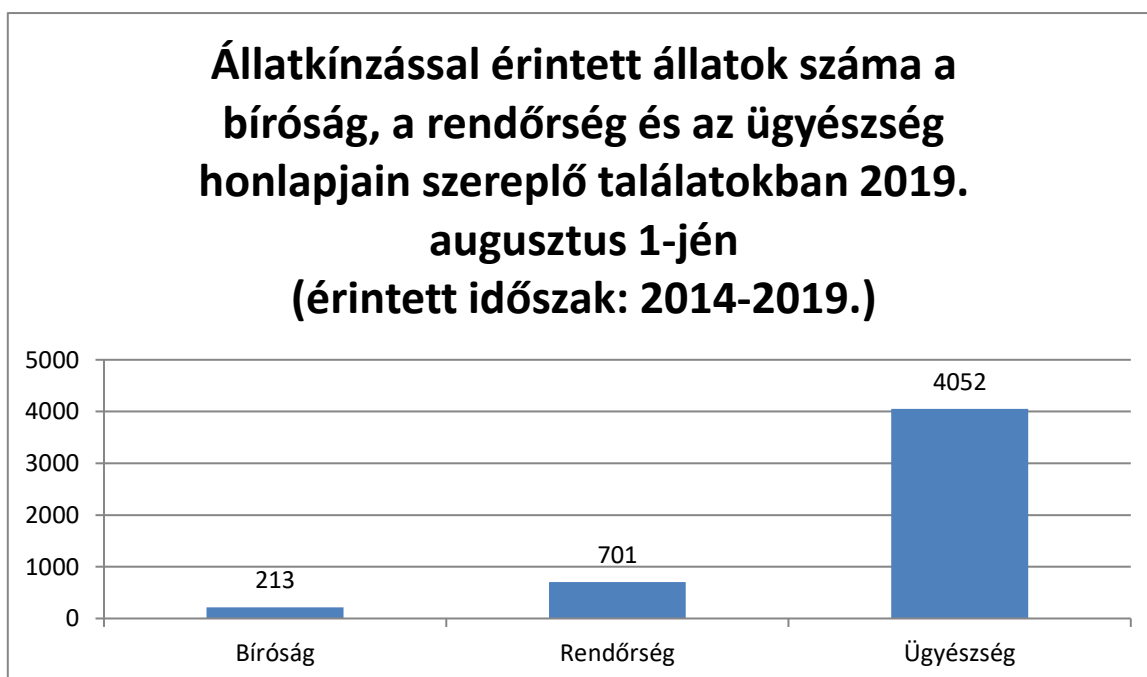
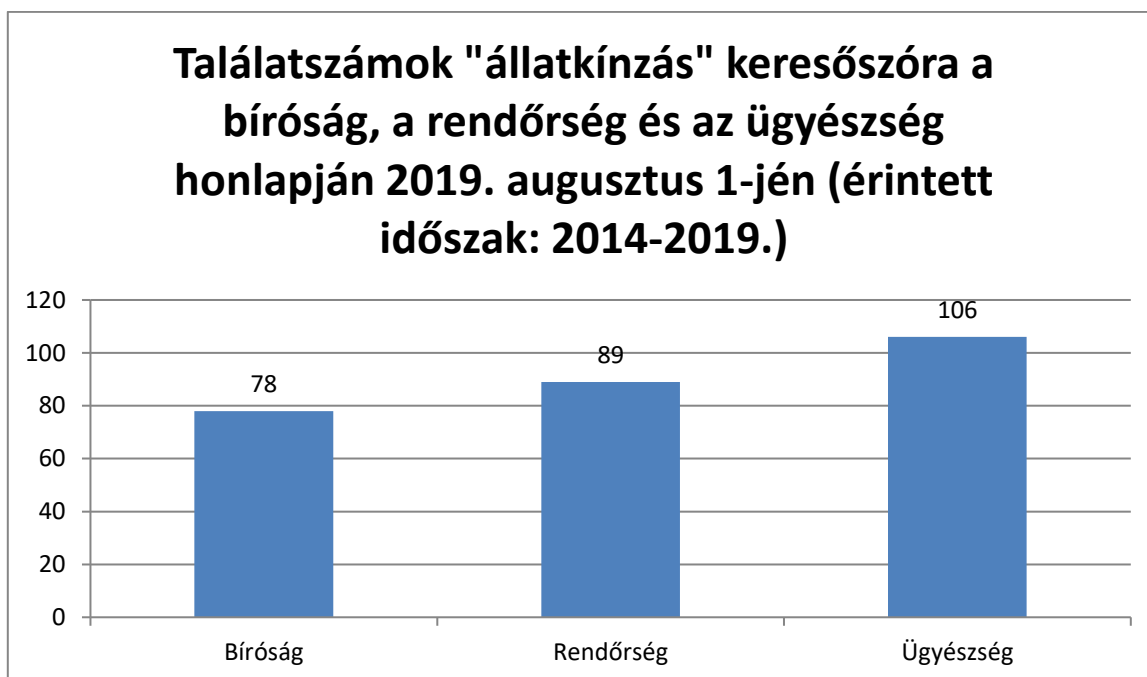
„Közel 60 ló pusztulhatott volna el” - remek címadás az ügyészség oldalán, mert rámutat arra, hogy az állatkínzás nem eredmény-bűncselekmény: az a magatartás szankcionálandó, amely ALKALMAS LEHET arra hogy az állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozhatja, de nem kell hogy a pusztulás vagy az egészségkárosodás valóban bekövetkezzék! Amennyiben bekövetkezik, azt (az egyik minősített eset, a több állat maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozó tényállást leszámítva) a súlyosító körülmények között kell értékelni.

Az elemzés zárásaként egy „hatósági állatorvos állapítja meg a bűncselekmény gyanúját” kaliberű szakmai hiba a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség sajtóközleményéből 2013-ból:

„A Főügyészség valamennyi esetben a jogerős büntetőbíróági és polgári bírósági ítéletet követően kezdeményezte állatvédelmi bírság kiszabását az ügyészi törvényben biztosított felhatalmazása alapján. Az ügyekben megállapítható volt, hogy az elkövetők kutyákat bántalmaztak, illetve pusztítottak el oly módon, hogy az az állatvédelmi törvény szabályaiba ütközött. Sok esetben a bántalmazás, kínzás öncélú volt és semmi nem indokolta azt.”⁵⁸ Hogy is szól az állatkínzás törvényi tényállása? „Indokolatlan bántalmazás vagy bánásmód, mely alkalmas arra, hogy az állat pusztulását vagy maradandó egészségkárosodását okozza”. Hogy szól az állatvédelmi törvény? „Az állat szükségtelen bántalmazása vagy olyan bánásmód alkalmazása...”. Az ügyészség rácsodálkozása a nagy számú indokolatlan bántalmazásra mindenesetre azt mutatja, hogy alig-alig ítélték el indokolt bántalmazás (pl. jogos védelem, vagy idomítás vagy más egyéb) miatt elkövetőt? Ami persze üdvözlendő, mert az indokolt bántalmazás vagy bánásmód nem tilalmazott!

⁵⁸ <http://ugyeszseg.hu/wp-content/uploads/sajto2/2014/01/baz-allatkinzas-2013.pdf> (2019. 09. 01.)

Nézzük grafikonon az eddig fejtegetetteket!

Megdöbbenő az a részinformáció, hogy 2014-2019. között 106 ügyben 4052 állat volt érintett állatkínzás bűncselekménnyel az ügyészség honlapjáról származó találatok szerint.

Az ügyek többsége jellemzően „egy kutyás” de volt, ahol több ezer tyúk pusztult éhen.

Mekkora lehet ez a szám 2004-2019. ÖSSZES állatkínzási ügyében?

Józan becslések szerint a 15 éves időtartamot tekintve háromszorosa-négyszerese? Pessimistán tekintve a javarészt felfüggesztett szabadságvesztések és pénzbüntetések elégtelen generális prevenció hatására esetleg ennek többszöröse, akár tízszerese-húszszorosa? Lehetséges, hogy a magyar társadalom 15 év alatt állatok tízezreit pusztította el vagy nyomorította meg? Lehet, hogy ez a szám a százezret is meghaladja? Amíg valakinek nem lesz lehetősége és képessége áttekinteni 2004-től napjainkig a témára vonatkozó joggyakorlatot, addig erre a kérdésre nem tudunk egzakt választ adni...

A honlapok találatának elemzése után nézzük az ENYÜBS és a BM statisztikákat, és érdekességképpen pillantsunk bele először 120 évvel ezelőtti adatokba!

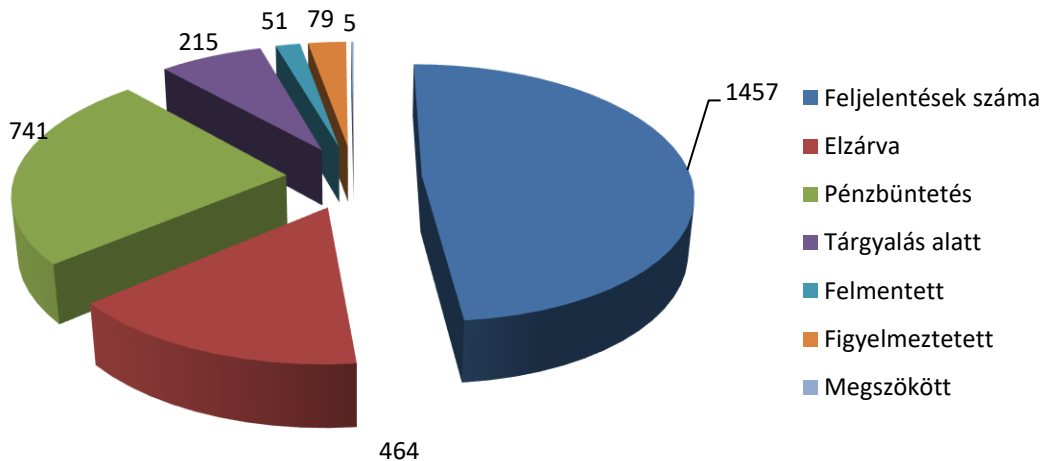
Az Állatok Óra c. kiadvány 1896-os januári számának 2. oldalán (melyet az Országos Állatvédő Egyesület adott ki), a szervezet közgyűléséről szóló beszámolóban így írnak: „Az állatkínzások megakadályozására tehát igénybe vettük első sorban rendőrségünk éber figyelmét s annak köszönhető, hogy majdnem másfél ezer eset lett a kapitányság által abból elintézve.”

Mi ellen tiltakozott 1896-ban egy állatvédő szervezet? A kiadvány leírása szerint felhívták az omnibusz vállalat figyelmét lovaik célszerű gondozására, tiltakoztak a galamblövészet és a bikaviadalok megtartása ellen, a beteg vagy szerencsétlenül járt állatok mentésére modern mentő-kocsi beszerzését tervezik, a kiállítási állatok számára itatók felállítását szorgalmazzák, az ebek szakszerű elaltatását szorgalmazzák a „lebunkózás” helyett, madárodúk kirakását propagálják és készítették egy mintakantárt amelyet Glasz József udvari nyerges üzletében állítottak ki példaként.

A kiadvány 4. oldalán a következő korabeli statisztikára bukkanunk az 1896-os évet tekintve:

Kerületek	Feljelen- -tések száma	Elzár- -va	Pénzbünteté- s-ben elmarasztalv a	Tárgya -lás alatt	Felmen- -tett	Figyelmeztete- tt	Megszököt- t
kerület	86	41	36	5	3	0	0
és III. kerület	194	97	97	0	0	0	0
IV.kerület	79	5	56	3	10	0	5
V.kerület	296	54	139	103	0	0	0
VI.kerület	133	1	66	48	15	0	0
VII.kerület	127	73	110	0	13	31	0
VIII.kerület	72	35	37	0	0	0	0
IX.kerület	237	116	121	0	0	0	0
X.kerület	83	14	12	9	2	4	0
Újpesten	68	21	25	12	0	0	0
Keleti pályaudvarná l	12	5	7	0	0	0	0
Lovasrendőrö- k	70	2	25	35	8	0	0
Összesen:	1457	464	741	215	51	79	5

Állatkínzások a fővárosban 1896-ban

Büntető eljárások kimenetele állatkínzási ügyekben 2011-2016.⁵⁹

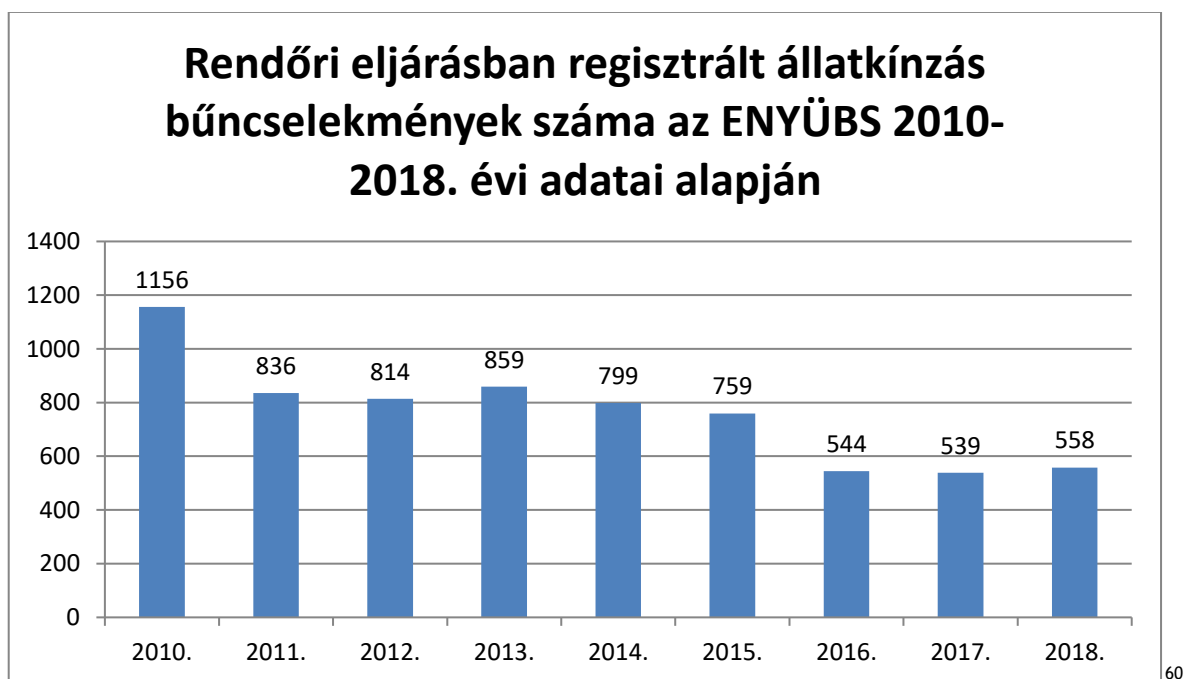
Év	2011		2012.		2013.		2014		2015.		2016. I. f.é.	
	esets zám	%	esets zám	%	esets zám	%	esets zám	%	esets zám	%	esets zám	%
Feljelentés elutasítása	186	14,06	257	17,76	257	17,27	274	18,99	264	18,94	181	29,58
Nyomozás megszűntetése	337	25,47	424	29,30	416	27,96	410	28,41	406	29,12	164	26,79

⁵⁹ Forrás: dr. Boros Imre igazságügyi állatorvos szakértő előadása az Állatorvosok az Állatvédelemért Alapítvány képzésében (2018-2019.)

Vádemelés	390	29,48	320	22,11	422	28,36	341	23,63	369	26,47	103	16,83
Egyéb befejezések	403	30,46	437	30,20	382	25,67	409	28,34	342	24,53	161	26,31
Elterelés	7	0,53	9	0,63	11	0,74	9	0,63	13	0,94	3	0,49
Összesen	1323	100,00	1447	100,00	1488	100,00	1443	100,00	1394	100,00	612	100,00

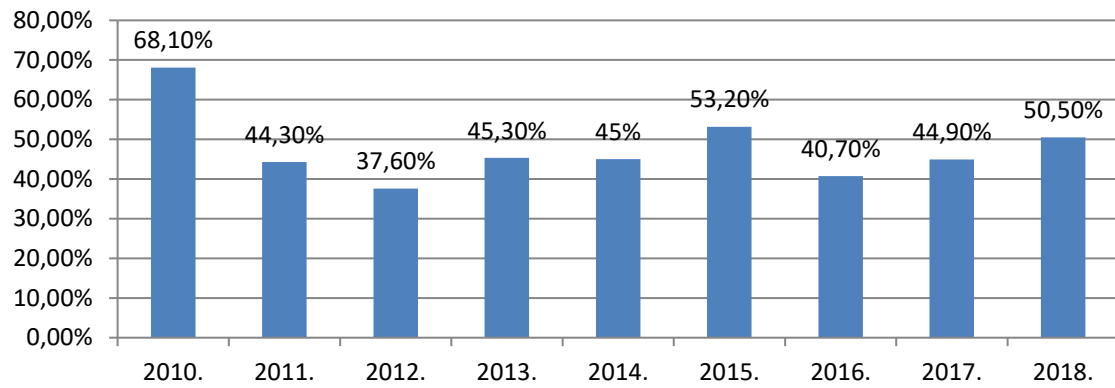
Amint a fenti (majd a későbbi) táblázatból is látszik, az állatkínzások száma évről évre csökken.

Ha a bíróság indokolási panelei között fellelhető „a cselekmény elszaporodottsága” közhelyet statisztikával támasztanak alá, nem lehetne többé alkalmazni...

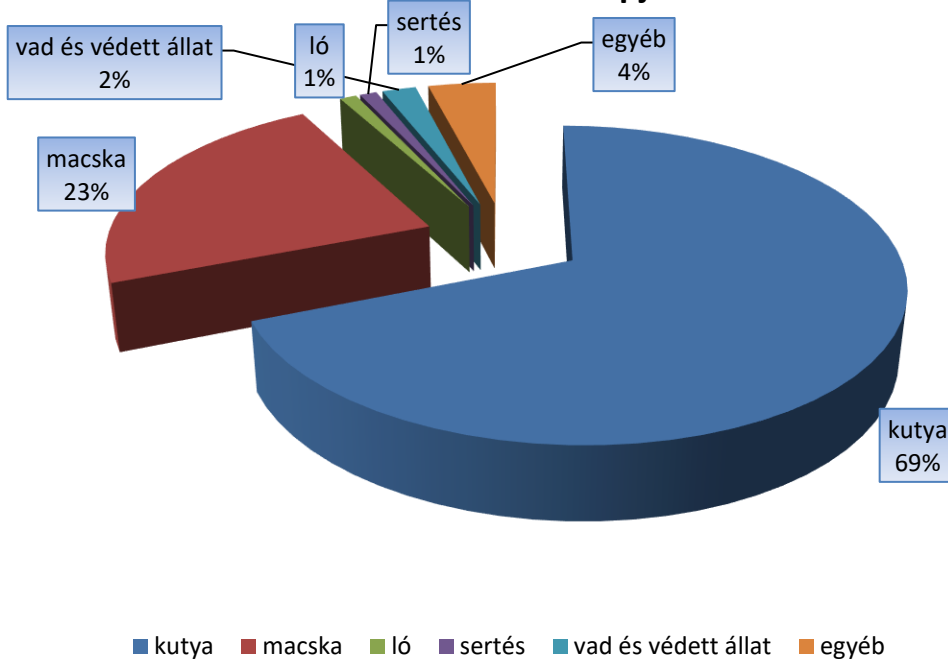
⁶⁰ <https://bsr.bm.hu/> (2019. 09. 01.)

Rendőri eljárásban regisztrált állatkínzás bűncselekmények nyomozási eredményességi mutatója az ENYÜBS 2010- 2018. évi adatai alapján

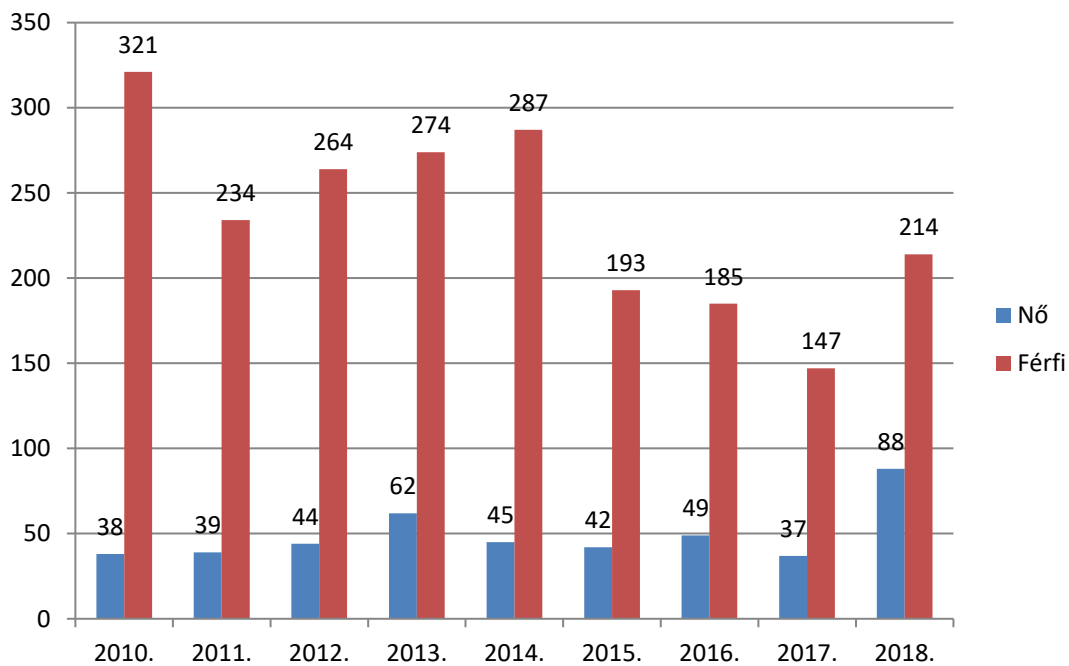
61

Rendőri eljárásban regisztrált állatkínzás bűncselekmények száma az elkövetés tárgya szerinti bontásban az ENYÜBS 2018. évi adatai alapján

62

Rendőri eljárásban regisztrált állatkínzás bűncselekményt elkövetők száma nemek szerinti bontásban az ENYÜBS 2010-2018. évi adatai alapján

63

(Piros oszlop: férfiak, kék oszlop: nők, fekete-fehér feltöltési változatban a magasabb oszlopok mutatják a férfi elkövetők számát.)

A válasz tehát a címbeli kérdésre a jelenleg rendelkezésre álló információk szerint: igen.

Az állatkínzás a tanulmányban részletezett információk alapján gyakran kapcsolódik más erőszakos bűncselekményekhez, a (bírósi honlapon említett eseteleírásokban szereplő) elkövetők mintegy 10%-a visszaeső vagyis korábban már elkövetett másfajta bűncselekményt (érdekes, hogy különös visszaesőt az eseteleírások nem tartalmaznak, vagyis olyat, aki már korábban is állatkínzás miatt állt bíróság előtt), igen gyakori az ittas állapotban elkövetés, a családi vitából, bántalmazásból kiinduló állatkínzás és talán nem véletlen, hogy az eseteleírások között található két borzalmas emberöléshez is tapad állatkínzás.

A családi viták elfajulása mellett sokszor az akár évtizedes szomszédháborúk is gyakran torkoltnak állatkínzásba, itt azonban nem győzöm hangsúlyozni, hogy az esetek többségében az állatnak nem kellett volna elpusztulnia vagy maradandó fogyatékossgal tovább élnie, amennyiben gazdája felelős állattartást gyakorol, megfelelő kerítést épít, nem engedi elszökni állatát, nem engedi kárt okozni, az elkövető állatait megtámadni, megenni, zavarni stb.

VII. Kiskutyák a csomagtartóban

Az erőszakos cselekményekhez való kapcsolódáson túl még egy nagyon fontos összefüggést kell megjegyeznünk: Magyarország évtizedek óta kutyagyártó nagyhatalom, az állatkínzás egyik speciális formája a „kiskutyák a csomagtartóban” (egy egyszerű netes kereséssel rengeteg ilyen esetet találunk, a rendőrség maga is sokszor adja címként honlapján az esetekhez).

Ez a típusú állatkínzás alapvetően illegális kutyaforgalmazásnak-kutyakereskedelemnek indul, amely aztán az állatok súlyos hiányosságokat felmutató szállításával, a forgalmazható életkor (8 hét)

⁶³ <https://bsr.bm.hu/> (2019. 09. 01.)

alattisággal és az egészséget óvó kötelező (veszettség) valamint kérhető (kombi) oltások hiányával együtt sok-sok állat pusztulásához vezet.

A kutyagyár évente sok-sok milliárd forint bevételt és több ezer elpusztult állatot termel, a bűnszervezet olyan mértékű adócsalást követ el, amely súlyos kiesést okoz az államnak, mégis néhány szórványos próbálkozáson kívül nem történt eddig kísérlet a felszámolására, annak ellenére, hogy a bűnszervezet tagjai között több hivatásrend tagjai is megtalálhatók: állatorvosok, hatósági állatorvosok, jegyzők, rendőrök, polgármesterek stb. és a bűnszervezet határon túl is átnyúlik.⁶⁴ Akit érdekelnek a részletek, nézze meg a lábjegyzetben behivatkozott, Dogs Trust nemzetközi állatvédő szervezet által készített videót, mellyel több országon - így hazánkon keresztül is - követték az exportok útját, és amely videóban egy magyar állatorvos (egyben hatósági állatorvos) mondja el saját tapasztalatokon nyugvó szakértő tanácsait a témával kapcsolatban.

Mint mindennek, e jelenségnek is több száz évre visszanyúló büntetőjogi előzményei vannak, amint azt az alábbi források mutatják.

„Meg kell itt emlékeznünk a marhajárlatok, különösen pedig a lóútlevelek hamisításáról, melyek minálunk, kiváltképpen a délvidéken fordulnak elő, mint másnemű okmányok hamisítása. Tudunk rá esetet, hogy egy kicsapott jegyzősegéd egy délvidéki városban országos vásárok alkalmával valóságos irodát tartott a hamis marhalevelek gyártására. Ezen, az Al-Duna mentén elterülő csendőrszakasz felügyeleti körletét behálózó lótolvajbanda hosszú ideig garázdálkodott anélkül, hogy nyomára lehetett volna jönni, míg végre, hála egy most is szolgáló derék őrmester odaadó buzgalmának, sikerült vásár alkalmával a hamisítót, egy városszéli kocsmá félreeső szobájában, munka közben meglepni, s ezen a réven a bandának több emberei is rövid időn belül kézre kerültek. Az ex jegyzősegéd, a lopott lovak értékéhez képest 5-50 forintot vesztegette az általa hamisított

64

https://www.hazipatika.com/hazikedvenc/kisallatok/cikkek/a_legvadabb_igenyeket_is_kielegitik_a_szaporitok/20180709093755 (2019. 09. 01.)

https://www.youtube.com/watch?v=L_16gpSsd4s (2019. 09. 01.)

<https://ripost.hu/cikk-meg-mindig-m-kodnek-itthon-a-titkos-kutyamaffiak> (2019. 09. 01.)

<https://www.amarqt.com/magazin/hirek/magyarorszag-szaporitoktol-az-angol-piacra-erkeznek-a-kiskutyak/> (2019. 09. 01.)

<https://www.blikk.hu/aktualis/magyarok-segitenek-angliaba-csempeszni-a-kiskutyakat/fvy3gs7> (2019. 09. 01.)

járlatokat, s a rajtaütés alkalmával, egy csomó úrlapon kívül, tizenöt különböző város és község ügyesen utánczott pecsétnyomóját sikerült nála megtalálni.”⁶⁵

„A „zöld vásárokon” elkelt jószágok továbbhajtását is biztosítani kellett. Erről gondoskodtak a „zöldmező jegyzők”. Hírük a nép száján, az öreg juhászok elbeszéléseiben sokáig fennmaradt. Hivataluk nem a nemes vármegye vagy az alföldi parasztvárosok vastag falú, ódon épületeiben működött. Munkahelyük - szó szerint - a zöld mező volt, s passzushamisítással foglalkoztak, így jártak a betyárok kezére. Többnyire félbemaradt deákok, állásukból kidobott egykori megyei vagy községi írnokok voltak, akik betűvetési tudományukkal nagyon jól kiegészítették a pisztolyhoz vagy karikás ostorhoz jól értő, de a betűkkel hadilábon álló betyárok szervezetét.”⁶⁶

„A városszéli, szigorúan ellenőrzött vásárokon kívül, távolabb, a határ egy-egy rejtett zugában tartották az ún. „zöld vásárt”. Itt a vevők nem tettek fel illetlen és kíváncsi kérdéseket az eladóknak. Nevezetessé vált például a karcagi Ködmönös-ér melletti „zöld vásár”, a Kunság és a Sárrét betyárainak és orgazdáinak hosszú ideig kedvelt találkozóhelye.”⁶⁷

Hogy kell elképzelnünk a kutyagyárat? Az előállítás és az adminisztráció elválik egymástól. A felvásárló személygépkocsival, furgonnal, kisbusszal vagy kamionnal szedi össze a szaporítóktól a kutyakölyköket néhány tízezer forintos felvásárlási áron (vagy háznál, vagy találkozási pontokon pl. benzinkutaknál, vagy pedig a híres-hírhedt állatvásárokon, börzéken pl. Pécsen, Fonyódon vagy Monoron) melyeket aztán fajtától függően akár százszoros haszonnal adnak el Olaszországban, Németországban és más nyugat-európai országokban (de feljövőben van például Görögország is, mint keleti célpont). A felvásárlók vagy magánszemélyként vagy céggként foglalkoznak ezzel a tevékenységgel, melyről le kell szögezni, önmagában nem illegális: a szabályok betartásával mind állatot forgalmazni mind szállítani lehetséges. A sok esetben akár százszoros hasznot is hozó

⁶⁵ Dr. Kovács Gyula (szerk.): A bűnügyi nyomozás kézikönyve 2018. (saját kiadás)

⁶⁶ Dr. Kovács Gyula (szerk.): A bűnügyi nyomozás kézikönyve 2018. (saját kiadás)

⁶⁷ Katona Géza - Kertész Imre: A bűn nyomában, RTV-Minerva 1968.

befektetéshez azonban évente több ezer állat halála tapad, mert a szabályok be nem tartásával véres extraprofit maximalizálható.

Az adminisztrációt megbízható, beépített állatorvosok végzik anélkül, hogy a szállított állatokkal találkoznának. A felvásárló által megadott létszám alapján (mely a konkrét szállításnál majd nyilvánvalóan függ a szaporítók termelőképességétől, a felvásárlás előtt-közben elhullott példányok számától stb.) regisztrál az ebnyilvántartó programban a példa kedvéért 50 keverék kutyát Buksi néven. Oltási könyvet, útlevelet tölt ki, a szállítmány indítása előtt meghatározott napon „papíron olt”, vagyis regisztrálja a rendszerben és beragasztja a kiskönyvbe a matricát (de laboratóriumi tesztekkel kimutathatóan a kiskutyák nincsenek vakcinázva) és adatváltoztatásokat tesz: az 50 kutya már nem keverék és nem Buksi névre hallgat, hanem hirtelen francia bulldog, csivava és más fajtakutya lesz belőlük. Árulkodó jel lehet ilyen felvásárlókkal való kooperációra például, ha valaki pecsétszáma alatt annyi oltási könyv vagy útlevél van regisztrálva, amely egy évben például munkanapokra leosztva szuperhősöket idéző munkaképességről tesz tanúbizonytságot, vagy ha valaki fővárosi állatorvos létére visszatérően nagy mennyiségű kutyát olt és lát el útlevéllel akár több száz kilométerre lévő vidéki városokban.

Az állatkínzás tehát rég túlmutat a sanyarú sorsú kiskutyát és kiscicák megmentésén, a gonosz állatkínzó megbüntetésén: olyan tágabb büntetőjogi összefüggései vannak (például az erőszakos cselekményekkel, a bűnszervezetben elkövetett bűncselekményekkel, adócsalással, számviteli fegyelem megsértésével, korrupcióval és mással) hogy feltétlen figyelmet igénylő kérdés 2019-ben.

Nézzünk néhány konkrét jogesetet a témában!

„A Nagykanizsai Járásbíróság felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte azt a két állatkínzás bűntettével vádolt külföldi állampolgárt, akik miatt 17 kölyökkutya pusztult el. Az Olaszországban kutyatenyésztéssel foglalkozó vádlottak 2012 szeptemberében kölyökkutyákat jöttek vásárolni Magyarországra. Letenye környéki tenyésztőktől összesen 54 db 3-9 hetes kölyköt vettek, s egy

autóba zsúfolva akarták őket Olaszországba vinni. Útközben az M70-es úton megállították őket az adó- és vámhivatal ellenőrei. Kiderült, nem tudják hitelt érdemlően igazolni a kutyák eredetét, s az állatokat nem az előírásoknak megfelelő módon szállították. A rekeszek, kartondobozok tisztasága, mérete nem volt szabályos, megfelelő mennyiségű ivóvizet, élelmet sem biztosítottak a kölykök számára, illetve az elmaradt féregtelenítés miatt súlyos fertőzéssel is küzdöttek az ebek. E körülmények miatt az állatok közül utóbb 17 elpusztult. A vádiratban foglaltak szerint az I. és II. rendű vádlottak tette alkalmas volt arra, hogy a kutyáknak különös szenvedést, maradandó egészségkárosodást, illetőleg hogy az állatok elpusztulását okozza. Többségük a vádlottak lelepleződésének, illetve az azt követő szakszerű orvosi ellátásnak köszönhetően maradt életben.

A vádlottakat 2015. január 27-én a Nagykanizsai Járásbíróság bűnösnek mondta ki, s az I. rendű vádlottat - végrehajtásában 4 évre felfüggesztve - 2 év, míg társát (a végrehajtást 2 évre függesztve fel) 1 év 6 hónap börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős, a vádlottak képviselője fellebbezett.”⁶⁸

„A vádlottak távolléte mellett hozott ítéletet a Lenti Járásbíróság azzal a két férfivel szemben, akik kegyetlen körülmények között akartak 25 kölyökkutyát átcsempészni a határon. Az I. rendű külföldi vádlott 2018. év elején elhatározta, hogy jövedelemszerzés céljából Magyarországról illegálisan kutyakölyköket visz Olaszországba, ahol majd eladja őket. Tervéről beszámolt a II. rendű vádlottnak, aki fizetség ellenében vállalta, hogy sofőrként részt vesz az állatok szállításában. A két férfi 2018. január végén egy Citroën Berlingo típusú kistehergépkocsival érkezett Magyarországra, ahol különböző ismeretlen, engedély nélküli ebtenyésztéssel foglalkozó személyektől összesen 25, francia, valamint angol bulldog fajtájú kölyökkutyát vettek, egy részüket az anyaállattól történő idő előtti elválasztással. A kiskutyákat boxokba, illetve dobozokba zsúfolták, folyadékkal, étellel nem látták el, így utaztak 3-5 órát, amíg a magyar-szlovén államhatár közelében ellenőrzés alá nem vonták a gépjárművet. Hét kutya később elpusztult, az életben maradtak közül több egészségkárosodást szenvedett. Az eljárás során a vádlottak nem mondták meg, hol vették a kutyákat, de miután a GPS-ből nem törölték az adatokat, ezek alapján a hatóság visszakövette az illegális tenyésztőket. A Lenti Járásbíróság 2018. október 18. napján tárgyalta a két férfi ügyét, akikre az ügyész vádiratában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetést kért. A bíróság mérlegelve a rendelkezésre

⁶⁸ <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/zalaegerszegi-torvenyszek-allatkinzas> (2019. 09. 01.)

álló adatokat, illetve vallomásokat bűnösnek mondta ki a két vádlottat társtettesként elkövetett állatkínzás bűntettében. Ezért az I. rendű vádlottat 1 év 2 hónap szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A II. rendű társa 1 év börtönt kapott 2 évre felfüggesztve. A bíróság mindkettejük esetében pénzbüntetést is kiszabott: az I. rendű vádlottat 300.000 Ft, a II. másodrendűt 150.000 Ft megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolásában elhangzott, hogy a vádlottak több állatvédelmi előírást is megszegtek, különös kegyetlenséggel jártak el, a tervezett 11-13 órás útra összezsúfolták az állatokat, ételt, italt nem biztosítottak számukra. A kutyák 3-5 órát töltöttek az autóban, számukra az utazás komoly stresszhatással járt, az anyjuktól túl korán elválasztott kiskutyák számára pedig életveszélyes volt. Kilenc kiskutya ún. shockot kapott, s a gondos ellátás ellenére néhány héttel később hét elpusztult. A bíró hangsúlyozta: a vádlottak cselekedete akár 3 évig terjedő szabadságvesztéssel is büntethető, hiszen különös szenvedést okoztak, több állat elpusztult, illetve maradandó károsodást szenvedett. Tettüket tovább súlyosbítja, hogy vagyoni haszonszerzés vezette őket, eladás céljából vásárolták a kutyákat, számolva azzal is, hogy nem mindegyik éli túl az utazást. Az ügyész tudomásul vette a döntést, ami a vádlottak távolléte miatt nem jogerős.”⁶⁹

„Tárgyalás mellőzésével hozott büntetővégzést a Nagykanizsai Járásbíróság annak az olasz férfinak az ügyében, aki 56 kutyakölyköt próbált meg kicsempészni Magyarországról. A bíróság által megállapított tényállás szerint a vádlott 2017 májusában kiskutyákat kezdett el felvásárolni, hogy azokat majd Olaszországban adja el. 2017. május 5-13. között, az akkori kaposvári lakóhelye környékén 15 kölyökkutyát vett. Mivel még több ebre volt szüksége bérelt egy kisbuszt, amelybe a már meglévő kölykökön kívül az ország területén, különböző tenyésztőktől további 41 kutyát vásárolt. Az összesen 56 - különböző korú és fajtájú - kölyökkutya életkora csak egy esetben érte el a 8 hetet, így anyaállat nélküli szállításra egyáltalán nem voltak alkalmasak. A férfi a több órás utazás során az ebeket egy műanyag-, és egy faládaiba, valamint két kutyaboxba zsúfolta, teljesen figyelmen kívül hagyva a kölykök szükségleteit: sem éleletről, sem vízről nem gondoskodott, valamint elhelyezésük sem volt szállításra alkalmas. A férfi autóját 2017. május 15-én este közúti ellenőrzés alá vonták, s a rendőrök felfedezték az embertelen körülmények között elhelyezett kölyökkutyákat. Lefoglalásukat követően 21 eb elpusztult, az életben maradt 35 állat tartós

⁶⁹ <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/zalaegerszegi-torvenyszek-allatkinas-miatt-iteltek-el-ke-olasz-ferfit> (2019. 09. 01.)

kezelésre szorult. A Nagykanizsai Járásbíróság pár nappal az ügy bíróságra érkezését követően tárgyalás mellőzésével hozott büntetővégzést. Erre meghatározott feltételekkel van lehetőség, például kisebb súlyú bűncselekményeknél, az ügy egyszerű megítélése mellett, 3 évnél kevesebb szabadságvesztéssel sújtható bűncselekmények esetén. A 2019. április 4. napján meghozott büntetővégzésével a bíróság állatkínzás büntetében mondta ki bűnösnek a vádlottat. Ezért 10 hónap börtönbüntetést szabott ki, amelynek végrehajtását 1 év 6 hónapra felfüggesztette. A büntetővégzés ellen nincs helye fellebbezésnek, de a kézbesítésétől számított 8 napon belül tárgyalás tartását lehet kérni. A bíróság a tárgyalás tartására irányuló kérelem esetén előkészítő ülést tart.”⁷⁰

„A járőrök 2018. május 7-én 11 óra 35 perckor Tornyiszentmiklóson, egy Alfa Romeo típusú gépkocsi sofőrjét ellenőrizték. A rendőrök a jármű csomagterében 19 puli jellegű, pár hetes kutyakölyköt találtak. A gyanúsított az állatokat, amelyek állategészségügyi kiskönyvvel és egyedi jelöléssel nem rendelkeztek, megfelelő ivóvíz és élelem nélkül, összezsúfolva szállította. A Magyarországon vásárolt ebeket a férfi Olaszországban akarta továbbértékesíteni. A külföldi személyt a lenti rendőrök elfogták, majd előállítását követően gyanúsítottként hallgatták ki állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A kutyák további ellátásáról az állatvédők gondoskodnak.”⁷¹

„Vádemelési javaslattal zárta le a Nagykanizsai Rendőrkapitányság Letenyei Rendőrőrs Bűnügyi Alosztálya azt a nyomozást, amelyet állatkínzás büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt rendeltek el. A gyanú szerint hús különféle fajtájú kutyakölyköt szállított Fiat Punto típusú autójával egy 41 éves olasz férfi, akit 2014. március 20-án 13 óra 30 perckor az M70-es autótűtű csörnyeföldi pihenőhelyén igazoltattak a zalai rendőrök. A férfi a kutyák eredetével nem tudott elszámolni és állatorvosi igazolást sem tudott mutatni a járőröknek. A rendőrök megállapították, hogy a hatályos jogszabályok alapján a koruknál fogva még az anyjuktól nem lehetett volna elválasztani a kutyákat, továbbá a szállítás körülményei és az állatok mozgásteret sem volt az előírásoknak megfelelő. A letenyei nyomozók gyanúsítottként hallgatták ki az olasz férfit, aki

⁷⁰ [https://kanizsaujsag.hu/hir/201904/10-honapnyi-felfugesztett-bortonre-itelt-a-nagykanizsai-jarasbirosag-egy-olasz-\(2019.09.01.\)](https://kanizsaujsag.hu/hir/201904/10-honapnyi-felfugesztett-bortonre-itelt-a-nagykanizsai-jarasbirosag-egy-olasz-(2019.09.01.))

⁷¹ [http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/19-kiskutya-egy-olasz-autoban-\(2019.09.01.\)](http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/19-kiskutya-egy-olasz-autoban-(2019.09.01.))

elmondta, hogy az interneten keresztül vette fel az ebek gazdáival a kapcsolatot, majd Debrecenbe és Jászberénybe utazott, mindkét városban egy bevásárlóközpont parkolójában találkozott az eladókkal. A 41 éves férfi azzal védekezett, hogy a kutyákhoz törzskönyvet, valamint oltási könyvet nem kapott. A Nagykanizsai Rendőrkapitányság Letenyei Rendőrőrs Bűnügyi Alosztálya állatkínzás büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított eljárást az olasz férfi ellen, aki szabadlábon védekezhet. A húsz kutyakölyköt a rendőrök a nagykanizsai állatmenhelyre vitték. A Nagykanizsai Rendőrkapitányság Letenyei Rendőrőrs Bűnügyi Alosztálya 41 éves olasz férfi ellen állatkínzás büntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt az ügyben keletkezett iratokat vádemelési javaslattal megküldte a Nagykanizsai Járási Ügyészségnek.”⁷²

„A járőrök 2018. február 1-jén 3 óra 55 perckor Külsősárdon, egy Citroen típusú gépkocsi sofőrjét és utasát ellenőrizték. A rendőrök a jármű rakterében, papírdobozban, valamint mobil kutyaboxban, 22 francia buldog fajtájú kutyát - köztük néhány hetes kölyköket - találtak. A gyanúsítottak az állatokat, amelyek állategészségügyi kiskönyvvel és egyedi jelöléssel nem rendelkeztek, ivóvíz és élelem nélkül, összezsúfolva szállították. A Magyarországon vásárolt ebeket a férfiak Olaszországban akarták tovább értékesíteni. A két külföldi személyt a lenti rendőrök elfogták, majd előállításukat követően gyanúsítottként hallgatták ki állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A kutyák további ellátásáról az állatvédők gondoskodnak. A Lenti Rendőrkapitányság kezdeményezi a 26 éves és a 33 éves torinói személyek gyorsított eljárás keretében történő bíróság elé állítását.”⁷³

„Az egyenruhások 2019. május 25-én 22 óra 30 perckor Rédics külterületén, egy Citroen típusú gépkocsi sofőrjét és utasát ellenőrizték. A rendőrök a jármű rakterében 38 különböző fajtájú, pár hetes kutyakölyköt találtak. A gyanúsítottak az állatokat, amelyek állategészségügyi kiskönyvvel és egyedi jelöléssel nem rendelkeztek, ivóvíz és élelem nélkül, összezsúfolva szállították. A külföldi személyeket a lenti rendőrök elfogták, majd előállításukat követően gyanúsítottként hallgatták ki

⁷² <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/kolyokkutyakat-probalt-meg-csempeszni-a-hataron> (2019. 09. 01.)

⁷³ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/buldogok-egy-olasz-autoban?v=true> (2019. 09. 01.)

őket állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A kutyák további ellátásáról az állatvédők gondoskodnak.”⁷⁴

„A járőrök 2018. május 19-én 9 óra 40 perckor az M70-es autót csörnyeföldei pihenőjénél egy Mercedes típusú gépkocsi sofőrjét ellenőrizték. A rendőrök a jármű csomagterében 31 kutyakölyköt találtak összezsúfolva. Az olasz férfi a Magyarországon vásárolt állatokat, amelyek állategészségügyi kiskönyvvel és egyedi jelöléssel sem rendelkeztek, megfelelő ivóvíz és élelem nélkül szállította. Az egyenruhások megítélése szerint a további szállítás az ebek egészségkárosodásához vezetett volna, ezért az állatkínzás vétség elkövetésének igazolásához hatósági állatorvost rendeltek ki. Az elvégzett orvosi vizsgálat alátámasztotta a bűncselekmény gyanúját, ezért a rendőrök a kutyákat lefoglalták, majd átadták egy állatvédő szervezetnek, a külföldi személyt pedig előállították és gyanúsítottként hallgatták ki állatkínzás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt.”⁷⁵

Ha nagyobb mennyiségben olvasunk ilyen cikket, esetleírásokat, feltűnik, hogy az elkövetők lényegében kizárólag olasz állampolgárok. Ha megnézzük a rendőrség honlapján a körözött személyeket, nagy eséllyel bármelyik pillanatban találunk olasz állampolgárokat. Ha rákeresünk a nevükre (és most direkt nem írok neveket, de próbálják ki, nézzék meg a körözött olasz személyeket és utána keressenek rá a nevükre), olasz újságokban gyakran erőszakos cselekményekkel kapcsolatban olvashatunk róluk, időnként a maffia is megemlítésre kerül, de drogbirtoklás vagy lőfegyverhasználat gyakorlatilag minden esetben említésre került. Az állatkínzásnak ilyen módon is köze van az erőszakos cselekményekhez.

⁷⁴ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/kiskutyak-a-csomagtartoban> (2019. 09. 01.)

⁷⁵ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/kiskutyakat-mentettek-zalaban> (2019. 09. 01.)

VIII. Összegzés

Hogyan lehet summázni ennyi borzalmat? Mi a tanulság a jog, a pszichológia és más tudományterületek megállapításaiból? Aki állatot kínoz, emberre készül? Valóban igaz, hogy „ma a kutya, holnap a gyereked”? Az állatkínzás tanulmányozásánál bizonyos szempontból túl kell lépünk annak áldozatain, az egészségkárosodást vagy pusztulást szenvedett élőlényeken.

Az állatkínzás indítéka, ösztönzője az, ami ellen minden értelmes embernek fel kell lépnie: a XXI. századi társadalomban nem uralkodhatnak ösztönlények felettünk, nem lehet mindennapi életviteli szabály a gyengébbek, rászorultabbak, a kitzasztottak, a nyomorultak eltaposása, megsemmisítése. Nem lehet feszültség-levezetési módszer az állatok bántalmazása, nem lehet oda-vissza járható indulatáttételi forma, nem szabad túrnünk, hogy sok helyen napi forgatókönyv a családtagok között a legkisebb még verhető egység megléte és használata a családban, akár kisgyerekről, akár idősről, betegről, fogyatékos személyről, akár állatokról van szó.

A témához ennél közelebb halandó ember kutatási engedély nélkül nem juthat. Bízom benne, hogy mások az elkövetkezendő években megkapják azt, és még több információval fogunk rendelkezni erről a fontos területről.

Felhasznált irodalom

Könyvek:

- Szabó László: 13 nyomozó emlékezik, Minerva 1977., 71. oldal
- Tom Rob Smith: A 44. gyermek, Európa 2009., 37. oldal
- Faragó Ottó: Sorozatgyilkosok, Sensus 2003., 264. oldal
- Norman Lucas: Szexgyilkosok, Új Vénusz 1994.
- Faragó Ottó: Emberfarkasok - felderítetlen bűnügyek, Pécsi Direkt 2003.
- Susan Forward: Mérgező szülők, Háttér Kiadó 2003., 33. oldal
- Király Tibor: A védelem és a védő büntető ügyekben, Budapest: KJK 1962., 121. oldal
- Dr. Kovács Gyula (szerk.): A bűnügyi nyomozás kézikönyve, 2018. (saját kiadás)
- Katona Géza - Kertész Imre: A bűn nyomában, RTV-Minerva 1968.

Folyóiratok:

- Közgyűlési beszámoló az Országos Állatvédő Egyesület 1895. évéről, Az Állatok Őre, 1896/1. 3. oldal
- Beszámoló „Az állatkínzás miatt indult büntetőeljárások tapasztalatai és büntetékiszabási gyakorlata” című kerekasztal-beszélgetésről, Ügyészek Lapja 2018/1. 47-52. oldal

Internetes források:

- http://real-j.mtak.hu/1951/1/TudomanyosGyujtemeny_1820.pdf (2019. 09. 01.)
- <https://mek.oszk.hu/10200/10258/10258.htm> (2019. 09. 01.)
- <https://www.origo.hu/itthon/20190808-szomszedai-szegyenkeznek-az-allatkinzo-asszony-miatt.html> (2019. 09. 01.)
- <https://24.hu/belfold/2019/08/06/allatkinzas-bergylkos-dencshaza/> (2019. 09. 01.)
- <https://arsboni.hu/aki-allatot-kinoz-az-emberre-keszul/> (2019. 09. 01.)
- https://www.libri.hu/szerzok/john_douglas.html (2019. 09. 01.)

- <https://kutyabarathelyek.hu/hu/hirek/reszletek/2016-tol-az-fbi-is-nyomozni-fog-allatkinzasi-ugyekben/> (2019. 09. 01.)
- <https://www.tri-cityherald.com/news/nation-world/national/article56677193.html> (2019. 09. 01.)
- https://www.huffpost.com/entry/fbi-animal-abuse-tracking_n_568fd1d9e4b0cad15e6468c8?guccounter=1 (2019. 09. 01.)
- <http://nationallinkcoalition.org/> (2019. 09. 01.)
- https://epa.oszk.hu/02700/02705/00107/pdf/EPA02705_bortonugyi_szemle_2016_3_041-060.pdf (2019. 09. 01.)
- <http://www.borsonline.hu/aktualis/hateves-kislany-kegyetlen-halala-allatokat-kinzott-agyilkossag-elott-k-daniel/171167> (2019. 09. 01.)
- http://midra.uni-miskolc.hu/jadox/portal/browser.psml;jsessionid=CC3BF1542CD9AF4E4741F6C91DF944B3#result_anchor (2019. 09. 01.)
- <http://midra.uni-miskolc.hu/document/31481> (2019. 09. 01.)
- http://www.pszichologia.phd.elte.hu/vedesek/2007/satori_agnes_PHD.pdf (2019. 09. 01.)
- <https://pszichologuskereso.hu/blog/aki-allatot-kinoz-emberre-keszul-1-resz> (2019. 09. 01.)
- <https://kiss-anna.hu/allatkinzas-pszichologiaja-1-resz/> (2019. 09. 01.)
- <https://kiss-anna.hu/allatkinzas-pszichologiaja-2-resz/> (2019. 09. 01.)
- http://www.pszichologia.phd.elte.hu/vedesek/2007/satori_agnes_PHD.pdf (2019. 09. 01.)
- <https://www.hirado.hu/2017/02/20/hos-akart-lenni-az-anya-ezert-megolte-gyermekeket/> (2019. 09. 01.)
- http://www.pszichologia.phd.elte.hu/vedesek/2007/satori_agnes_PHD.pdf (2019. 09. 01.)
- <https://www.hirado.hu/2017/02/20/hos-akart-lenni-az-anya-ezert-megolte-gyermekeket/> (2019. 09. 01.)
- https://birosag.hu/kereses?kulcsszo=%C3%A1llat%C3%ADnz%C3%A1s&bekuldes_min=&bekuldes_max=&advanced_search=&page=1 (2019. 09. 01.)
- <https://fovarositorvenyszek.birosag.hu/sajtokozlemenyt/20180111/letoltendo-bortonbuntetes-allatkinzas-miatt> (2019. 09. 01.)
- <https://www.facebook.com/AllatmentoSereg/photos/a.127192280750263/1131194327016715/?type=3&theater> (2019. 09. 01.)

- <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/fovarosi-torvenyszek-masodfoku-dontes-sunit-megkinzo-ferfi-buntetougyeben> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/kereses?q=%C3%A1llatk%C3%ADnz%C3%A1s> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/allatkinzas-kolesden> (2019. 09. 01.)
- <http://videk.ma/2018/10/brutalis-allatkinzas-mezoturon-setaltatas-kozben-verte-agyon-kutyajat/> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/birosag-ele-allhat-az-allatkinzo> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/allatkinzas-miatt-allitottak-elo-1> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/allatkinzas-2> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/fejszevel-utottek-suzit> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/vademeles-allatkinzas-lofegyverrel-visszaeles-es-kabitoszer-birtoklasamiatt/> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/?s=%C3%A1llatk%C3%ADnz%C3%A1s&submit=Keres%C3%A9s> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/allattartással-kapcsolatos-foglalkozástól-eltiltásra-is-indítványt-tett-az-ügyész/> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/nyomozas-elrendelese-allatkinzas-miatt/> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/vadat-emelt-az-ugyeszseg-egy-ferfival-szemben-aki-az-otodik-emeletrol-dobott-ki-egy-kutyat/> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/az-ittas-ferfi-duheben-megszurta-majd-az-erkelyrol-kidobta-a-csalad-kutyajat/> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/a-baratnoje-kutyajan-allt-bosszut-a-szakitasert-egy-nagykorosi-ferfi/> (2019. 09. 01.)
- <http://ugyeszseg.hu/wp-content/uploads/sajto2/2014/01/baz-allatkinzas-2013.pdf> (2019. 09. 01.)

- https://www.hazipatika.com/hazikedvenc/kisallatok/cikkek/a_legvadabb_igenyeket_is_kielegitik_a_szaporitok/20180709093755 (2019. 09. 01.)
- https://www.youtube.com/watch?v=L_16gpSsd4s (2019. 09. 01.)
- <https://ripost.hu/cikk-meg-mindig-m-kodnek-itthon-a-titkos-kutyamaffiak> (2019. 09. 01.)
- <https://www.amarqt.com/magazin/hirek/magyarorszag-szaporitoktol-az-angol-piacra-erkeznek-a-kiskutyak/> (2019. 09. 01.)
- <https://www.blikk.hu/aktualis/magyarok-segitenek-angliaba-csempeszni-a-kiskutyakat/fvy3gs7> (2019. 09. 01.)
- <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/zalaegerszegi-torvenyszek-allatkinzas> (2019. 09. 01.)
- <https://birosag.hu/aktualis-kozlemenyek/zalaegerszegi-torvenyszek-allatkinzas-miatt-iteltel-el-ket-olasz-ferfit> (2019. 09. 01.)
- <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/ismertbun.pdf> (2019. 09. 01.)
- <https://kanizsaujsag.hu/hir/201904/10-honapnyi-felfuggesztett-bortonre-itelt-a-nagykanizsai-jarasbirosag-egy-olasz> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/19-kiskutya-egy-olasz-autoban> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/kolyokkutyakat-probalt-meg-csempeszni-a-hataron> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/buldogok-egy-olasz-autoban?v=true> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/kiskutyak-a-csomagtartoban> (2019. 09. 01.)
- <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/bunugyek/kiskutyakat-mentettek-zalaban> (2019. 09. 01.)
- <https://www.antikvarium.hu/konyv/szabolcska-mihaly-budavary-laszlo-gyermek-naptar-az-1914-evre-738057> (2019. 09. 01.)
- <https://bsr.bm.hu/> (2019. 09. 01.)